

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

22.03.2022

Atzinums Nr. 5-04/3/2022

**par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu
dolomīta un smilts ieguvei un produkcijas (smilts, dolomīta šķembu un to
maisījumu) ražošanai dolomīta un smilts atradnē “Granāti” Ogres novada
Tīnūžu pagasta nekustamajā īpašumā “Granāti”**

Derīgs līdz 2025. gada 22. martam

Paredzētās darbības ierosinātāja:

SIA “*Granāti Pluss*”, reģistrācijas Nr. 40103940438 (turpmāk – Ierosinātāja), juridiskā adrese: Eksporta iela 10 – 11, Rīga, LV – 1045; elektroniskā pasta adrese: granatisia@gmail.com.

Ziņojuma izstrādātāja:

SIA “*ESTONIAN, LATVIAN & LITHUANIAN ENVIRONMENT*”, reģistrācijas Nr. 40003683283 (turpmāk – Izstrādātāja), adrese: Vīlandes iela 3 – 6, Rīga, LV – 1010; elektroniskā pasta adrese: elle@environment.lv.

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojs):

Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums dolomīta un smilts ieguvei un produkcijas (smilts, dolomīta šķembu un to maisījumu) ražošanai dolomīta un smilts atradnē “*Granāti*” Ogres novada Tīnūžu pagasta nekustamajā īpašumā “*Granāti*” (turpmāk – Ziņojums) Birojā iesniegts 2021. gada 4. jūnijā. Ziņojuma aktualizētā versija Birojā iesniegta 2022. gada 28. janvārī.

Atzinums izdots saskaņā ar likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Novērtējuma likums) 20. panta pirmo daļu un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20. panta desmito daļu.

1. Paredzētās darbības nosaukums:

Dolomīta un smilts ieguve un produkcijas (smilts, dolomīta šķembu un to maisījumu) ražošana (turpmāk – Paredzētā darbība).

2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta:

Ogres novada Tīnūžu pagasts, nekustamais īpašums “*Granāti*” (nekustamā īpašuma kadastra Nr. 7494 008 0046, zemes vienības kadastra apzīmējums 7494 008 0068) (turpmāk arī – Īpašums), dolomīta un smilts atradne “*Granāti*” (turpmāk arī – Atradne, Darbības vieta).

3. Īss paredzētās darbības raksturojums:

3.1. Vispārēja informācija par Paredzēto darbību un Paredzētās darbības ierosinātāju:

- 3.1.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk arī - IVN) objekts ir dolomīta un smilts ieguve un produkcijas (smilts, dolomīta šķembu un to maisījumu) ražošana Īpašuma teritorijā.
- 3.1.2. Īpašuma īpašniece ir fiziska persona, kas ar Ierosinātāju ir noslēgusi līgumu par Īpašuma nomas un lietošanas tiesībām līdz 2055. gada 31. decembrim.
- 3.1.3. Atradnes platība ir 20,6 ha, un tā ietilpst Īpašuma robežās, kura kopplatība ir 34,9 ha.
- 3.1.4. Atradnē visā tās platībā atrodas 1 528,5 tūkst. m³ (t.sk. 1 525,5 tūkst. m³ zem gruntsūdens līmeņa) dolomīta krājumi, un Atradnes ~ 2 ha platībā atrodas 56,6 tūkst. m³ (t.sk., 20,3 tūkst. m³ zem gruntsūdens līmeņa) smilts krājumi. Derīgā materiāla ieguvi plānots veikt gan virs, gan zem gruntsūdens līmeņa, paredzot ūdens atsūkņēšanu un novadīšanu ārpus karjera teritorijas. Dolomīta ieguvei plānots izmantot kombinēto tehnoloģiju – spridzināšanu un dolomīta mehānisko irdināšanu ar hidraulisko āmuru vai irdināšanas uzgali.
- 3.1.5. Gada laikā plānots iegūt 5 tūkst. m³ smilts un 50 tūkst. m³ dolomīta blīvā (dabiskā saguluma) stāvoklī un saražot 100 tūkst. m³ dolomīta šķembu un to maisījumu (bez zudumiem). Prognozēts, ka saražotās gatavās produkcijas (dolomīta šķembu un to maisījumi) apjoms gada laikā sasniegs 90 tūkst. m³ (ņemti vērā izstrādes un pārstrādes gaitā radušies zudumi). Paredzētās darbības ietvaros plānota arī derīgā materiāla apstrāde – drupināšana un šķirošana.
- 3.1.6. IVN procedūra Paredzētajai darbībai piemērota ietekmes sākotnējā izvērtējuma rezultātā ar Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes (turpmāk – Dienests) 2017. gada 25. maija lēmumu “*Ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Nr. RII7SI0046*”.
- 3.1.7. Programmu IVN veikšanai Birojs izdeva 2018. gada 12. decembrī (turpmāk – Programma). Programma derīga līdz 2023. gada 12. decembrim.
- 3.1.8. Saskaņā ar savstarpēji noslēgtu līgumu starp Ierosinātāju ar Izstrādātāju, Izstrādātāja veikusi Ziņojuma sagatavošanu un publiskās apspriešanas nodrošināšanu.

3.2. Darbības vietas un esošās situācijas raksturojums:

- 3.2.1. Atradne atrodas ~ 1,9 km attālumā virzienā uz DR no Tīnūžu ciema teritorijai noteiktās ārējās robežas un ~ 1,1 km attālumā virzienā uz ZA no Ikšķiles pilsētas teritorijai noteiktās ārējās robežas. 1 km rādiusā no Īpašuma robežas atrodas 40 viensētas un dzīvojamo māju teritorijas. 5 tuvākās no tām – “*Imantas*” (~ 136 m), “*Lindas*” (~ 115 m), “*Bremzes*” (~ 247 m), “*Kalnrudzīši*” (~ 331 m), “*Vecrudzīši*” (~ 362 m) – atrodas ~ 0,5 km rādiusā no Atradnes robežas (Ziņojuma 2.1. tabula, Ziņojuma 2.2. attēls).
- 3.2.2. Piekļuves nodrošināšanai pie Darbības vietas nepieciešams izbūvēt pievedceļus. Ziņojumā ietvertas divas transportēšanas alternatīvas, paredzot ~ 70 m gara un ~ 8 m plata pievedceļa ar grants segumu izbūvi, kas savienojas ar asfaltētu valsts galveno autoceļu P10 “*Inčukalns – Ropaži – Ikšķile*”¹ (turpmāk – autoceļš P10) vai ~ 415 m gara

¹ 2020. gadā autoceļa P10 pārbūves laikā tika izveidota piekļuve Īpašuma teritorijai, izbūvējot tā km 37,95 IV kategorijas ceļa pievienojumu. Kravas automašīnu piekļuves nodrošināšanai pie Atradnes, ir nepieciešams pārbūvēt esošo pievienojumu autoceļa P10 km 37,95 kreisajā pusē (prasības ceļa mezgla satiksmes drošības līmeņa

un ~ 10 m plata pievedceļa ar grants segumu, kas savienojas ar asfaltētu vietējas nozīmes pašvaldības autoceļu “Birznieki – Birztales” (turpmāk – Pašvaldības autoceļš), kas savukārt izved uz autoceļu P10.

- 3.2.3. Derīgo izrakteņu ieguves darbi Atradnes teritorijā iepriekš nav veikti.
- 3.2.4. 1 km rādiusā no Atradnes teritorijas atrodas 5 citas derīgo izrakteņu atradnes – “Miemenes – 3”, “Ezerlīči”, “Kaparāmuri”, “Lāsītes” un “Vārpas”, kurās derīgo izrakteņu ieguve notiek vai ir notikusi. Saskaņā ar informāciju, kas ietverta Ziņojumā un aktuālo informāciju, kas pieejama VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” (turpmāk – LVĢMC) publiskajās datu bāzēs²:
- 3.2.4.1. derīgo izrakteņu atradnei “Miemenes – 3” derīgo izrakteņu ieguves limita apjoms (krājumu kategorija A): kūdra 16 tūkst. t, smilts 97,58 tūkst. m³ un dolomīts 395,89 tūkst. m³. Derīgo izrakteņu ieguves limits izsniegts 2015. gada 2. jūlijā fiziskai personai, limita derīguma termiņš noteikts līdz 2040. gada 1. jūlijam. Krājumi uz 2021. gada 1. janvāri: kūdra 2,91 tūkst. t, smilts 5,86 tūkst. m³, dolomīts 62,08 tūkst. m³;
- 3.2.4.2. derīgo izrakteņu atradnei “Ezerlīči” derīgo izrakteņu ieguves limita apjoms smilts 149,9 tūkst. m³ (krājumu kategorija A) un dolomīts 99,82 tūkst. m³ (krājumu kategorija N). Derīgo izrakteņu ieguves limits izsniegts 2017. gada 30. maija SIA “LĪČEZERS AT”, limita derīguma termiņš noteikts līdz 2037. gada 29. maijam. Krājumi uz 2021. gada 1. janvāri: smilts 133,41 tūkst. m³, dolomīts 99,82 tūkst. m³. Atradne “Ezerlīči” atrodas ~ 1 km attālumā ZR virzienā no Atradnes;
- 3.2.4.3. derīgo izrakteņu atradnes “Kaparāmuri” (tās struktūrelementi: “2005. gada iecirknis, 1. laukums”, “2005. gada iecirknis, 2. laukums”, “1998. g.”) derīgo izrakteņu ieguves limitu apjomi (krājumu kategorija A):
- 3.2.4.3.1. smilts 281,9 tūkst. m³ un smilts – grants 116,4 tūkst. m³. Derīgo izrakteņu ieguves limits izsniegts 2003. gada 31. oktobrī fiziskai personai, limita derīguma termiņš noteikts līdz 2028. gada 30. oktobrim;
- 3.2.4.3.2. smilts 52,8 tūkst. m³ un smilts – grants 47,9 tūkst. m³. Derīgo izrakteņu ieguves limits izsniegts 2002. gada 19. augustā fiziskai personai, limita derīguma termiņš noteikts līdz 2027. gada 18. augustam;
- 3.2.4.3.3. smilts 540,6 tūkst. m³ un smilts – grants 267,8 tūkst. m³. Derīgo izrakteņu ieguves limits izsniegts 2016. gada 6. aprīļa SIA “Ikšķiles māja”, limita derīguma termiņš noteikts līdz 2041. gada 5. aprīlim. Krājumi uz 2019. gada 1. janvāri: smilts 522,04 tūkst. m³, smilts – grants 247,15 tūkst. m³;
- 3.2.4.3.4. Atradne “Kaparāmuri” un tās struktūrelementi (daļas/ iecirkņi) atrodas ~ 180 m attālumā D, DR virzienā no Atradnes.
- 3.2.4.4. derīgo izrakteņu atradnei “Lāsītes” šobrīd nav spēkā esošas dokumentācijas zemes dzīļu izmantošanai. Atradnē derīgo izrakteņu ieguve netiek veikta kopš 2017. gada. Krājumi uz 2017. gada 1. janvāri: smilts 27,9 tūkst. m³, dolomīts 112,22 tūkst. m³. Atradne “Lāsītes” atrodas ~ 1 km attālumā DA virzienā no Atradnes;
- 3.2.4.5. derīgo izrakteņu atradnei “Vārpas” šobrīd nav spēkā esošas dokumentācijas zemes dzīļu izmantošanai. Atradnē derīgo izrakteņu ieguve netiek veikta kopš 2020. gada.

uzlabošanai iekļautas projektēšanas firmas SIA “IB DESIGN” 2021. gada izvērtējumā, kas pievienots Ziņojuma 17. pielikumā).

² Informācija par atradnēm (izsniegto dokumentāciju, krājumu statusu, to izmaiņām u.tml.) pieejama: <https://videscentrs.lv/gmc.lv/iebuve/zemes-dzilu-informacijas-sistema> (skatīta 24.02.2022.).

Krājumi uz 2021. gada 1. janvāri: smilts 57,13 tūkst. m³, dolomīts 338,2 tūkst. m³.
Atradne "Vārpas" atrodas ~ 0,5 km attālumā DA virzienā no Atradnes;

- 3.2.4.6. derīgo izrakteņu ieguve ar pazemes ūdeņu atsūknešana tiek/ tika veikta atradnēs "Ezerlīči", "Lāsītes", "Vārpas".
- 3.2.5. Vairāk kā 2 km attālumā no Atradnes teritorijas virzienā uz ZR teritorijas atrodas derīgo izrakteņu atradne "Meža Ošāni" (t.sk. atradnes daļa "2017. gada iecirknis"). Saskaņā ar informāciju, kas ietverta Ziņojumā un aktuālo informāciju, kas pieejama LVĢMC publiskajās datu bāzēs:
 - 3.2.5.1. atradnes izstrādei ir būtiska ietekme uz pazemes ūdeņu līmeņiem, tādēļ hidroģeoloģiskajā novērtējumā tika iekļauta arī šī atradne. Atbilstoši Ziņojuma 28. pielikumā ietvertajai informācijai, izstrāde atradnē uz Ziņojuma aktuālās versijas iesniegšanas laiku ir jau pabeigta;
 - 3.2.5.2. atradnei šobrīd nav spēkā esošas dokumentācijas zemes dzīļu izmantošanai. Atradnē derīgo izrakteņu ieguve netiek veikta kopš 2019. gada. Krājumi uz 2020. gada 1. janvāri: dolomīts 72,57 tūkst. m³ (krājumu kategorija A), dolomīts 20,58 tūkst. m³ (krājumu kategorija N).
- 3.2.6. Ikšķīles novada domes 2021. gada 27. janvārī apstiprināja saistošos noteikumus Nr. 2/2021 "Ikšķīles novada teritorijas plānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un grafiskā daļa", kas stājas spēkā 2021. gada 11. februārī un ir īstenojami no 2021. gada 11. maija. Saskaņā ar Ikšķīles novada teritorijas plānojuma (redakcija 2.1.) (turpmāk – Teritorijas plānojums) grafisko daļu "Ikšķīles novada funkcionālais zonējums" (turpmāk – Grafiskā daļa) Atradne atrodas teritorijā ar īpašiem noteikumiem "Teritorija, kur izsniegta derīgo izrakteņu atradnes pase (TIN13)" (turpmāk – teritorija TIN13). Atbilstoši Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu (turpmāk – TIAN) prasībām:
 - 3.2.6.1. teritorijā TIN13 derīgo izrakteņu ieguve ir atļauta saskaņā ar TIAN sadaļas "3.5.3. Derīgo izrakteņu ieguve" 141. punktu;
 - 3.2.6.2. TIAN 143.3. punkts noteic, ka derīgo izrakteņu ieguve nav atļauta tuvāk par 200 m no lauku teritorijā esošas dzīvojamās vai publiskās apbūves ēkas vai tuvāk par 500 m no lauku teritorijā esošas dzīvojamās vai publiskās apbūves ēkas, ja plānots veikt dolomīta ieguvu izmantojot spridzināšanas metodi, izņemot, ja saņemts nekustamā īpašuma, kas atrodas noteiktajā attālumā, īpašnieka vai tiesiskā valdītāja rakstisks saskaņojums.
 - 3.2.6.3. atbilstoši TIAN 144. punkta prasībām, pirms derīgo izrakteņu ieguves uzsākšanas zemes vienības īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai derīgo izrakteņu ieguvējs slēdz līgumu ar pašvaldību, vienojoties par derīgo izrakteņu transportēšanas ceļiem un kārtību, kādā notiks šo ceļu uzturēšana un atjaunošana, kā arī risinājumiem derīgo izrakteņu transportēšanas negatīvās ietekmes mazināšanai uz tuvumā esošo dzīvojamo un publisko apbūvi.
 - 3.2.6.4. TIAN sadaļas "5.1.3. Teritorija, kur izsniegta derīgo izrakteņu atradnes pase (TIN13)" 804. punkts noteic, ka TIN 13 teritorijām netiek piemērotas apbūves noteikumu 143. punkta prasības, ja derīgo izrakteņu ieguve tiek uzsākta piecu gadu laikā no apbūves noteikumu spēkā stāšanās dienas.
- 3.2.7. Zemes dzīļu izmantošanas kārtība³ paredz, ka uzsākt zemes dzīļu izmantošanu atļauts, ja akceptēti derīgo izrakteņu krājumi, saņemta atradnes pase un izstrādāts derīgo

³ 1996. gada 2. maija likums "Par zemes dzīlēm".

izrakteņu ieguves projekts. Ierosinātāja ir saņēmusi Atradnes pasi, kas izsniegta 2016. gada 19. decembrī, tās derīguma termiņš noteikts līdz 2041. gada 18. decembrim.

- 3.2.8. Atbilstoši Teritorijas plānojuma Grafiskajai daļai Īpašums atrodas vairāku objektu aizsargjoslās (Ziņojuma 1.5. attēls):
- 3.2.8.1. Īpašuma teritorijas D daļu šķērso augstā spiediena ($P < 0,6$ MPa) tērauda sadales gāzesvads, kuram saskaņā ar 1997. gada 5. februāra likumu “*Aizsargjoslu likums*” (turpmāk – Aizsargjoslu likums) gar gāzesvadiem ar spiedienu no 0,4 līdz 0,6 MPa ir noteikta aizsargjosla 5 m platumā uz katru pusi. Gāzesvada attālums līdz Atradnei ~ 43 m.
- 3.2.8.2. Īpašuma teritoriju skar aizsargjosla gar autoceļu P10 (aizsargjoslas platums no ceļa ass uz katru pusi ir 60 m) un aizsargjosla gar Pašvaldības autoceļu (aizsargjoslas platums no ceļa ass uz katru pusi ir 30 m).
- 3.2.8.3. Īpašuma Z daļā ir izvietota 20 kV gaisvadu elektrolīnija, kuras garums Īpašuma teritorijā ir ~ 570 m. Atbilstoši Aizsargjoslu likuma 16. panta 2. punktam, gar elektrisko tīklu gaisvadu līnijām ārpus pilsētām un ciemiem, gaisvadu līnijām ar nominālo spriegumu līdz 20 kilovoltiem aizsargjoslas platums ir 6,5 m attālumā no līnijas ass.
- 3.2.9. Atradnes teritoriju skar aizsargjosla gar autoceļu P10, savukārt gāzesvads un tā aizsargjosla, kā arī Pašvaldības autoceļš un tā aizsargjosla, neatrodas teritorijas daļā (Atradnes teritorijā), kur plānota dolomīta un smilts ieguve.
- 3.2.10. Atradnes licences laukums un Īpašuma robeža sakrīt⁴ ~ 215 m garā posmā, tādējādi šajā teritorijā atkāpe no Īpašuma ārējās robežas noteikta 13,6 m platumā.
- 3.2.11. Paredzētās darbības tuvākajā apkārtnē atrodas vēl citas dažāda spiediena dabasgāzes transportēšanas pazemes cauruļvadu līnijas:
- 3.2.11.1. vidējā spiediena ($P < 0,01$ MPa) gāzesvadi pieguļošajā nekustamajā īpašumā “*Lindas*” (kadastra numurs 7494 008 0016) (turpmāk – īpašums “*Lindas*”), gāzesvadu attālums līdz Atradnei ~ 115 m.
- 3.2.11.2. augsta spiediena maģistrālais cauruļvads ($P < 5,5$ MPa), cauruļvada attālums līdz Atradnes robežai ~ 550 m.
- 3.2.12. Atradnes teritorijas zemes virsmas reljefs ir raksturots kā viļņots ar krasi izteiktu pazeminājumu (relatīvā augstuma starpība līdz 5 m) Atradnes centrālās daļas D un Z. Zemes virsmas atzīmes atradnē mainās no 16,8 – 21,8 m v.j.l. Derīgās slāņkopas pamatne līdzīgi kā Atradnes teritorijas zemes virsma iedziļināta tieši Atradnes centrālās daļas D un Z, tā iegul 8,1 – 8,2 m v.j.l. dziļumā.
- 3.2.13. Aptuveni puse no Atradnes teritorijas (10,55 ha) ir atmežota⁵. Aptuvenā atmežojamā platība pirms izstrādes darbu uzsākšanas – 9,6 ha.
- 3.2.14. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam Atradnes teritorijā kvartāra nogulumu pamatni veido ūdeni mazcaurlaidīgs morēnas smilšmāls un mālsmilts, kas darbojas kā sprostslnānis (biezums – līdz 20 m). Ziņojumā norādīts, ka vairākās vietās, t.sk. Atradnes teritorijā un

⁴ Ministru kabineta 2012. gada 25. augusta noteikumu Nr. 570 “*Derīgo izrakteņu ieguves kārtība*” (turpmāk Noteikumi Nr. 570) 43. punktā noteikts: “*Ja licences laukuma robeža sakrīt ar zemes īpašuma robežu, projektā paredz drošības zonu, kas nodrošina, ka ieguvi neveic joslā, kas nav mazāka par 50 % no izstrādes kāples augstuma, līdz ieguves vietai pieguļošajiem zemes īpašumiem*”.

⁵ atbilstoši Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumu Nr. 889 “*Noteikumi par atmežošanas kompensācijas noteikšanas kritērijiem, aprēķināšanas un atlīdzināšanas kārtību*” un Ministru kabineta 2013. gada 5. marta noteikumu Nr. 118 “*Kārtība, kādā lauksaimniecībā izmantojamo zemi ierīko mežā, kā arī izsniedz atļauju tās ierīkošanai*” prasībām.

tās apkārtnē (atradnes “*Kaparāmuri*” teritorijā), morēna ir pilnīgi noskalota, sprostsļāņa nav un gruntsūdeņi ir cieši saistīti ar pirmskvārtara nogulumu spiedienūdeņiem.

- 3.2.15. Atradnes teritorijā neatrodas dabiskas ūdensteces un ūdenskrātuves, kā arī meliorācijas objekti (ūdensnotekas, grāvji, u.c.). Īpašuma tiešā tuvumā (D, DA un DA virzienā) atrodas 3 koplietošanas ūdensnotekas (ŪSIK⁶ kodi 412345436:40, 412345436:62 un 412345436:64). Dabā ūdensnotekas ar ŪSIK kodiem – 412345436:44 un 412345436:64 ir savstarpēji savienotas.
- 3.2.16. 2 km rādiusā no Atradnes atrodas 126 dīķi (saskaņā ar Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras topogrāfiskās kartes datiem, dīķu platības variē no 0,01 ha līdz 2,9 ha).
- 3.2.17. Atradnes hidroģeoloģiskie apstākļi novērtēti kā sarežģīti, ko nosaka mainīga ģeoloģiskā uzbūve, kā arī vairāku mākslīgo faktoru mijiedarbība (dažāda dziļuma derīgo izrakteņu karjeru teritoriju nosusināšana, no kuriem daži ir tikai kvartāra nogulumos (“*Kaparāmuri*”⁷), daži Daugavas svītas dolomītos (“*Vārps*”⁸, atradne “*Granāti*”, atradne “*Miemenes-3*”⁹, atradne “*Lasītes*”¹⁰ u.c.), daži Pļaviņu svītas dolomītos (“*Meža Ošāni*”¹¹), atradne “*Ezerlīči*”¹²), Rīgas HES ūdenskrātuves drenāžas sistēma (urbumi un grāvji), blīvs meliorācijas grāvju tīkls, 1990. gadu beigās izveidots karjerdīķis). Teritorijas hidroģeoloģiskās izpētes pakāpe ir atzīta kā vāja, pazemes ūdeņu režīms ir traucēts un līmeņu sadalījums ir pārveidots.
- 3.2.18. Derīgo izrakteņu ieguves karjeru ietekmes zonā (gan Atradnes individuāli radītās, gan apkārtnes karjeru kompleksi radītās depresijas piltuves zonā) ir vairāki ūdensieguves urbumi, spīces un grodu akas kvartāra nogulumos, Daugavas, Salaspils un Pļaviņu svītu dolomītos. Atradnes individuāla izstrāde var ietekmēt 11 ūdens ņemšanas vietas, savukārt visu atradņu vienlaikus izstrāde – apmēram 38 ūdens ņemšanas vietas. Paredzētās darbības teritorijā vai tās tiešā tuvumā nav ierīkots neviens centralizētās pazemes ūdens ieguves urbums.
- 3.2.19. Reģionālā pazemes ūdeņu plūsmas vērsta virzienā uz ZR (Rīgas jūras līcis), kā arī virzienā uz DR (Daugava) (galvenie reģionālas pazemes ūdeņu noplūdes apgabali). Pazemes ūdeņi kopš 1976. gada noplūst (atslogojas) ne pašā Daugavā, bet Rīgas hidroelektrostacijas ūdenskrātuves drenāžas sistēmā. Otrās kārtas subreģionālas pazemes ūdeņu drenas – gruntsūdeņu un Daugavas horizonta ūdeņu noplūdes (atslodzes) apgabali ir Mazā Jugla un Ūrga. Atradnes apkārtnē atrodas meliorācijas grāvji, kas ir trešās kārtas noplūdes apgabali. Meliorētās teritorijās ir mākslīgi pazemināti kvartāra nogulumu gruntsūdeņu līmeņi, kā arī – mazākā mērā – Daugavas horizonta spiedienūdeņu līmeņi.
- 3.2.20. Darbības vietas tiešā tuvumā neatrodas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, tostarp Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīkla (*Natura 2000*) teritorijas (turpmāk – *Natura 2000* teritorija). Saskaņā ar dabas datu pārvaldības sistēmā “*OZOLS*” (turpmāk – DDPS *OZOLS*) reģistrēto informāciju, tuvākā īpaši aizsargājamā dabas

⁶ “*Ūdens saimniecisko iecirkņu klasifikators*” – sistematizēts ūdens saimniecisko iecirkņu kodu saraksts, lai nodrošinātu vienotu ūdens saimniecisko iecirkņu klasificēšanu.

⁷ Smilts ieguve bez ūdens atsūkņēšanas no ~ 2000. gada.

⁸ Daugavas svītas dolomīta ieguve ar ūdens atsūkņēšanu no ~ 2008. gada.

⁹ Daugavas svītas dolomīta ieguve ar ūdens atsūkņēšanu no 2016. gada.

¹⁰ Daugavas svītas dolomīta ieguve ar ūdens atsūkņēšanu no 2014. gada.

¹¹ Pļaviņu svītas dolomīta ieguve ar ūdens atsūkņēšanu no 2015. gada, visdrīzāk beigsies 2020.

¹² Smilts ieguve no 2018. gada, nākotnē ir iespējama Salaspils un Pļaviņu svītu dolomīta ieguve ar ūdens atsūkņēšanu.

teritorija (*Natura 2000* teritorija) – dabas parks “*Ogres Zilie kalni*” (turpmāk – Dabas parks) atrodas ~ 1,2 km attālumā virzienā uz DA no Atradnes.

- 3.2.21. Citas, izņemot Dabas parku, ainaviski un kultūrvēsturiski nozīmīgas teritorijas vai objekti Paredzētās darbības teritorijas apkārtnē nav konstatēti.
- 3.2.22. Darbības vietas un tai piegulošo teritoriju un tajās esošo biotopu, kā arī augu sugu izvērtējumu veicis sertificēts eksperts Gatis Eriņš¹³. Sugu un biotopu eksperts Darbības vietu un tai piegulošās teritorijas apsekojis 2020. gada 10. jūnijā un 2020. gada 25. septembrī sagatavojis atzinumu (turpmāk – G. Eriņa Atzinums) par tajās konstatētajām dabas vērtībām, kas pievienots Ziņojuma 3. pielikumā. Saskaņā ar G. Eriņa Atzinumu, Darbības vietā un tai tieši piegulošajās platībās (līdz 300 m rādiusam) neatrodas līdz šim reģistrēti Latvijā un ES īpaši aizsargājami biotopi; konstatēta īpaši aizsargājama suga – gada staipekņa (*Lycopodium annotinum*) atradne.
- 3.2.23. Darbības vietas ornitofaunas un ar Paredzētās darbības nodrošināšanu saistīto darbību ietekmes uz to izvērtējumu veicis sertificēts eksperts – Rolands Lebus¹⁴. R. Lebusa 2020. gada 29. maija atzinums Nr. RL/463/29.05.2020. (turpmāk – R. Lebusa Atzinums) pievienots Ziņojuma 4. pielikumā. Saskaņā ar R. Lebusa Atzinumu, Darbības vietā un tai tuvākajā perifērijā īpaši aizsargājamās putnu sugas¹⁵ nav konstatētas, tāpat nav konstatētas arī nozīmīgas putnu dzīvotnes un apstākļi, kas nodrošinātu ievērojamu putnu koncentrācijas vietu veidošanos.
- 3.2.24. Saskaņā ar DDPS *OZOLS* publicēto informāciju Īpašuma teritorijā konstatēta īpaši aizsargājama suga – sila ķirzakas (*Lacerta agilis*) - atradne. Paredzētās darbības ietekmes izvērtējumu uz sila ķirzakas atradni veikusi sertificēta eksperte – Margita Deičmane¹⁶, kura 2020. gada 17. novembrī sniegusi atzinumu, kas pievienots Ziņojuma 6. pielikumā (turpmāk – M. Deičmanes Atzinums).
- 3.2.25. Vērtējums par Atradnes izveidošanas un ekspluatācijas potenciālo ietekmi uz zivju resursiem Urgas upē sniegts sertificēta eksperta – Jāņa Birzaka¹⁷ 2020. gada 7. jūnija atzinumā, kas pievienots Ziņojuma 7. pielikumā (turpmāk – J. Birzaka Atzinums).
- 3.2.26. Vērtējums par Atradnes ietekmi uz ainavu sniegts sertificētas ainavu arhitektes – Gunitas Čepanones 2021. gada 24. oktobra atzinumā, kas pievienots Ziņojuma 24. pielikumā (turpmāk – G. Čepanones Atzinums).
- 3.2.27. Saskaņā ar LVĢMC publiski pieejamo piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrā¹⁸ esošo informāciju 2 km rādiusā ap Paredzētās darbības teritoriju atrodas viena piesārņota vieta un 4 potenciāli piesārņotas vietas:

¹³ Specializācija – biotopu grupas “*meži un virsāji*”, “*stāvoši saldūdeņi*”, “*tekoši saldūdeņi*”, “*purvi*”, darbības reģions – visa Latvijas teritorija, eksperta sertifikāts Nr. 079, derīgs līdz 15.11.2026. (biotopu grupas “*meži un virsāji*”, “*purvi*”) un līdz 24.01.2022. (biotopu grupas “*stāvoši saldūdeņi*”, “*tekoši saldūdeņi*”).

¹⁴ Specializācija – sugas, sugu grupas “*putni*”, eksperta sertifikāts Nr. 005, derīgs līdz 13.05.2023.

¹⁵ Saskaņā ar Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumiem Nr. 396 “*Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu*”, Saskaņā ar Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumiem Nr. 940 “*Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu*”, Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 30. novembra Direktīva 2009/147/EK par savvaļas putnu aizsardzību.

¹⁶ Specializācija – biotopu grupa “*zālāji*”, sugu grupas “*abinieki*”, “*rāpuļi*”, darbības reģions – visa Latvijas teritorija, eksperta sertifikāts Nr. 024, derīgs līdz 05.06.2023. (biotopu grupa “*zālāji*”) un līdz 04.09.2023. (sugu grupas “*abinieki*”, “*rāpuļi*”).

¹⁷ Specializācija – sugas, sugu grupas “*zivis*”, darbības reģions – visa Latvijas teritorija, eksperta sertifikāts Nr. 056, derīgs līdz 10.03.2024.

¹⁸ LVĢMC piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs (vietu saraksts un vietu karte) pieejams: <http://parissrv.lvģmc.lv/#viewType=pppvMapView&incrementCounter=1>.

- 3.2.27.1. Piesārņotā vieta: ~ 1,4 km attālumā uz DR (Ikšķiles pilsētas teritorija) atrodas SIA "Šleins" degvielas uzpildes stacija (reģistra reģistrācijas Nr. 74948/3640).
- 3.2.27.2. Potenciāli piesārņotas vietas: ~ 100 m attālumā uz A atrodas lidlauks, bijušā kolhoza "Juglas zieds" fermu komplekss (reģistra reģistrācijas Nr. 74948/3955); ~ 1 km attālumā uz A atrodas cūku ferma "Mežvidi" (reģistra reģistrācijas Nr. 74948/3957); ~ 1,2 km attālumā uz DR (Ikšķiles pilsētas teritorija) atrodas mehāniskā darbnīca (reģistra reģistrācijas Nr. 74948/3951); ~ 1,5 km attālumā uz DR (Ikšķiles pilsētas teritorija) atrodas minerālmēsļu un pesticīdu noliktava (reģistra reģistrācijas Nr. 74948/3959).

3.3. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums:

- 3.3.1. Dolomīta ieguve paredzēta ~ 20,6 ha platībā, smilts ieguve paredzēta ~ 2 ha platībā, gada griezumā plānots izstrādāt līdz 134,1 tūkst. t jeb 50 000 m³ dolomīta materiāla un līdz 9,75 tūkst. t jeb 5 000 m³ smilts materiāla. Gada laikā paredzēts saražot 100 000 m³ dolomīta šķembu un to maisījumu bez zudumiem¹⁹. Ņemot vērā izstrādes un pārstrādes gaitā radušos zudumus, saražotās gatavās produkcijas (dolomīta šķembu un to maisījumi) apjoms gada laikā sasniegs 90 000 m³ (vidēji stundā – 128 m³, dienā – 1 024 m³, mēnesī – 22 528 m³).
- 3.3.2. Saskaņā ar Ziņojumu ir nepieciešama jaunu pievedceļu būvniecība. Derīgā materiāla transportēšanai uz realizācijas vietām paredzēts izmantot autoceļu P10.
- 3.3.3. Atradnes teritorijā paredzēts izveidot ar šķembām klātu tehniskā nodrošinājuma laukumu un tiešā tā tuvumā – izveidot pagaidu krautņu laukumu saražotās produkcijas uzglabāšanai. Tehniskā nodrošinājuma laukuma un saražotās produkcijas pagaidu krautņu laukuma izvietojums Atradnē ir saistīts ar atradnes pievedceļa novietojumu (Atradnes Z daļā vai Atradnes DA daļā).
- 3.3.4. Paredzētā darbība ietver dolomīta ieguvi, izmantojot kombinēto metodi – spridzināšanu un mehānisko irdināšanu ar hidraulisko āmuru vai irdināšanas uzgali, bet smilts ieguvi - ar ekskavācijas metodi (ar ekskavatoru/ frontālo iekrāvēju), transportēšanu uz tehniskā nodrošinājuma laukumu derīgo izrakteņu tālākai apstrādei, transportēšanu uz saražotās produkcijas pagaidu krautņu laukumu saražotās produkcijas uzglabāšanai, arī drupināšanu un apstrādi, saražotā materiāla uzglabāšanu un izvešanu realizācijai. Attiecībā uz derīgā materiāla sijāšanu un mazgāšanu Ziņojumā norādīts, ka šie tehnoloģiskie procesi var tikt izmantoti tikai nepieciešamības gadījumā (noslēgta cikla mazgāšanas līnija).
- 3.3.5. Dolomīta un smilts ieguve paredzēta ar atklāta karjera ieguves metodi, kāplēs (smilti – vienā kāplē, dolomītu – divās kāplēs).
- 3.3.6. Ieguvi paredzēts veikt secīgi, ieguves darbus uzsākot Atradnes D daļā, šajā teritorijā veidojot atsūknēšanas bedri (zumfu) atsūknētā ūdens nostādināšanai. Pazemes ūdens atsūknēšanai ir paredzēts izmantot vienu sūkni (tā atrašanās periods Darbības vietā – pastāvīgi). Ūdens sūkņa darbības nodrošināšanai nepieciešams ierīkot elektroapgādes sistēmu (0,4 kV elektrolīnija).
- 3.3.7. Atsūknēto pazemes ūdeni paredzēts nostādināt nosēddīķos, – to izmērus un tehniskos risinājumus paredzēts noteikt Paredzētās darbības teritorijā testēšanas režīmā, nolūkā atrast optimālu dīķu izmēru un risinājumus kvalitatīvai suspendēto vielu nostādināšanai (precīzi nosēddīķu izmēri/ dziļumi/ risinājumi tiks noteikti derīgo izrakteņu projektā). Atsūknētos un nostādinātos ūdeņus pa notekcaurulēm ir paredzēts novadīt esošā koplietošanas ūdensnotekā (ŪSIK kods 412345436:64), kuras ūdeņi caur citu

¹⁹ Ziņojumā norādīts, ka no 1 m³ dolomīta iespējams iegūt 2 m³ šķembu un to maisījumu.

koplietošanas ūdensnoteku (ŪSIK kods 412345436:44) ieplūst valsts nozīmes ūdensnotekā Urga (ŪSIK kods 412345436:01). Atsūknēto ūdeni valsts nozīmes ūdensnotekā Urgā paredzēts ievadīt pie piketa 72/70.

- 3.3.8. Pēc atdalīšanas no dabiskās vides izirdināto dolomītu ar ekskavatora palīdzību paredzēts padot uz mobilo rotora tipa drupināšanas iekārtu (Ziņojumā norādītais iespējamais iekārtas veids: *Metso LT1110s*) un secīgi uz šķirošanas iekārtu (Ziņojumā norādītais iespējamais iekārtas veids: *Lokotrack ST458*). Frakcionētās dolomīta šķembas un to maisījumus ar frontālo iekrāvēju plānots nogādāt uz pagaidu krautnēm, no kurām plānots izvest ar klienta autotransportu tālākai izmantošanai.
- 3.3.9. Dolomīta šķembu (saražotās produkcijas) skalošanas nepieciešamības gadījumā paredzēta ar skalošanas iekārtu (Ziņojumā norādītais iespējamais iekārtas veids: *Mockeln 5200*; iekārtā ietilpst ūdenssūkņi, kura darbību nodrošina dīzeļģenerators). Derīgā materiāla skalošana paredzēta Atradnes ZA daļā, izmantojot ūdeni no Atradnes D daļā izveidotās atsūknēšanas bedres, ar novadīšanu skalošanas ūdeņu nostādīšanai veidotā īpašā pakavveida nosēddīķī (noslēgts cikls, bez savienojuma ar novadgrāvjiem un bez sasaistes ar karjera ūdens savākšanas un atsūknēšanas sistēmu). Mazgāšanas procesā radušās suspendētās vielas paredzēts nostādīt pakavdīķī un tīrīt pie nepieciešamības, suspendētās vielas izsmeļot, nosusinot un novietojot krautnē tālākai kaltēšanai iegūstot dolomīta miltus (izmantošanai lauksaimniecībā vai kā izejvielu asfalta ražošanai, kā arī Atradnes rekultivācijā).
- 3.3.10. Attiecībā uz Paredzētās darbības organizāciju no Ziņojuma izriet:
 - 3.3.10.1. derīgo izrakteņu ieguvi un produkcijas ražošanas procesu ir plānots organizēt 8 stundas dienā, iekļaujoties laika periodā no plkst. 7:00 līdz plkst. 19:00. Prognozēts, ka mēnesī derīgo izrakteņu ieguve maksimāli norisināsies 22 dienas jeb 176 stundas, gadā vidēji 704 stundas;
 - 3.3.10.2. dolomīta šķembu un to maisījumu ražošanu plānots veikt laika periodā no 3 līdz 5 mēnešiem gadā (vidēji 4 mēnešus);
 - 3.3.10.3. dolomīta spridzināšanas darbus plānots veikt vidēji 2 reizes mēnesī, diennakts gaišajā laikā;
 - 3.3.10.4. darbību veikšana tehniskā nodrošinājuma laukumā un ieguves vietā būs vienlaicīga;
 - 3.3.10.5. gatavās produkcijas izvešana paredzēta visu gadu dienas laikā (līdz 25 kravas mašīnu reisiem dienā uz/ no Atradnes).
- 3.3.11. Segkārtas biežums Darbības vietā ir 0,23 – 0,38 m, to paredzēts izvietot ap ieguves vietu (R un Z malās veidojot vaļņus ~ 5 m augstumā). Aptuvenais segkārtas gada apjoms – 55,18 tūkstoši t jeb 40 130 m³.
- 3.3.12. Īpašuma teritoriju skar aizsargjosla gar autoceļu P10, kurā aprēķinātie dolomīta krājumi sastāda 1209 tūkst. m³.
- 3.3.13. Derīgo izrakteņu ieguves procesā netiek paredzēta meliorācijas objektu pārbūve vai pārkārtošana.
- 3.3.14. Atkritumu apsaimniekošanu (sadzīves, bīstamie, derīgo izrakteņu ieguves atkritumi) paredzēts veikt saskaņā ar normatīvo aktu prasībām. Paredzētās darbības norises vietā netiek plānota izmantojamās tehnikas mazgāšana un remonts.
- 3.3.15. Paredzēts, ka Atradnes teritorijā un Apstrādes laukumā būs pieejami absorbējošie materiāli naftas produktu nopilējumu savākšanai. No Ziņojuma izriet, ka sadzīves notekūdeņus plānots uzkrāt septiķī (hermētiski noslēgtā tvertnē) bez infiltlēšanas

sistēmas un izvest uz tuvākajām bioloģiskās attīrīšanas iekārtām, izmantojot specializēta uzņēmuma pakalpojumu.

- 3.3.16. Tehniskā nodrošinājuma laukumā paredzēts uzstādīt rūpnieciski ražotu specializētu (dubultsienu) virszemes pārvietojamu degvielas uzglabāšanas sistēmu ar tvertnes tilpumu līdz 10 m³. Tehnikas uzpildes biežums būs atkarīgs no plānotā derīgo izrakteņu izstrādes daudzuma un pieprasījuma. Tehnoloģiskajā laukumā paredzēts uzpildīt visas iekārtas, t.i., ekskavatoru, frontālo iekrāvēju, šķirotāju un drupinātāju ~ 1 reizi nedēļā. Prognozētais dīzeļdegvielas apjoms gadā – vidēji 53 m³.
- 3.3.17. Rekultivāciju paredzēts veikt pēc Atradnes izstrādes (ne vēlāk kā gadu pēc derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanas). Noņemto augsnes virskārtu un nederīgo materiālu paredzēts izmantot karjera rekultivācijai, augsnes segas un arī veģetācijas atjaunošanai. Secināms, ka pēc Paredzētās darbības pabeigšanas daļā no teritorijas būs ūdenstilpe ar zaļo zonu (rekultivācijas ieceres plāns paredz Atradnes vietā izveidot rekreācijas teritoriju ar ūdenstilpēm un tām līdzās attīstīt dzīvojamo māju apbūvi un tūrisma veicinošus objektus). Ziņojumā minēts, ka rekultivācijas procesu iespējams uzsākt arī vienlaikus ar derīgo izrakteņu ieguvi.

3.4. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:

3.4.1. Ziņojumā ir apskatītas 2 tehnoloģiskās dolomīta ieguves alternatīvas:

- 3.4.1.1. pirmajā alternatīvā Atradnes ierīkošanas procesā piedāvāts izmantot spridzināšanu visā Atradnes teritorijā.
- 3.4.1.2. otrajā alternatīvā Atradnes ierīkošanas procesā piedāvāts izmantot kombinēto tehnoloģiju – spridzināšanu un dolomīta mehānisko irdināšanu ar hidraulisko āmuru vai irdināšanas uzgali (spridzināšanas un irdināšanas darbu plānošana konkrētās Atradnes teritorijas daļās).

3.4.2. Ziņojumā ir apskatītas 2 saražotās produkcijas (smilts, dolomīta šķembas un to maisījumu) transportēšanas alternatīvas līdz autoceļam P10 (abas transportēšanas alternatīvas paredz saražotās produkcijas tālāku transportēšanu pa autoceļu P10), no kurām atkarīgs tehniskā nodrošinājuma un saražotās produkcijas novietošanas laukumu izvietojums:

- 3.4.2.1. pirmajā alternatīvā pievedceļa infrastruktūru, kā arī tehniskā nodrošinājuma un saražotās produkcijas novietošanas laukumus paredzēts izveidot Atradnes teritorijas Z daļā pie paša autoceļa P10.
- 3.4.2.2. otrajā alternatīvā pievedceļa infrastruktūru paredzēts izveidot gar Atradnes teritorijas A daļas malu (vertikālā pozīcijā virzienā no D uz Z), tā posms ~ 105 m garumā (horizontālā pozīcijā) šķērso nekustamo īpašumu ar kadastra numuru 7494 004 0855 līdz Pašvaldības autoceļam, kas pēc ~ 35 m pieslēdzas pie autoceļa P10. Tehniskā nodrošinājuma un saražotās produkcijas novietošanas laukuma izvietojums plānots Atradnes teritorijas DA daļā.

3.4.3. Izslēdzotie faktori nav konstatēti nevienai no saražotās produkcijas transportēšanas alternatīvām. Ziņojumā novērtēts, ka no vides ietekmju aspekta abas alternatīvas ir līdzvērtīgas, ir realizējamas un var nodrošināt to, ka netiks pārsniegti normatīvajos aktos noteiktie robežlielumi un mērķlielumi attiecībā uz gaisu piesārņojošo vielu emisiju un trokšņa izplatību.

3.4.4. Limitējošie faktori konstatēti dolomīta izstrādei, izmantojot spridzināšanas metodi visā Atradnes teritorijā, kas ierobežo šīs alternatīvas īstenošanu pilnā apmērā. Proti, ņemot vērā iegūtos sākotnējos rezultātus, tika secināts, ka tehnoloģisko alternatīvu –

spridzināšanu visā Atradnes teritorijā – nav iespējams realizēt, jo aprēķinos noteiktais nepieciešamais sprāgstvielu lādiņa lielums nenodrošina seismiski drošu robežlielumu ievērošanu pie vairākiem jutīgiem objektiem. Līdz ar to Ziņojumā vērtēts viens tehnoloģiskais risinājums – kombinētā dolomīta ieguves metode, kas ietver spridzināšanu un dolomīta mehānisko irdināšanu (mehāniskā irdināšana iespējama ar hidraulisko āmuru vai irdināšanas uzgali, – ņemot vērā ka hidrauliskais āmurs rada augstākas trokšņa emisijas, Ziņojumā veikts novērtējums hidrauliskā āmura izmantošanai, bet tas neizslēdz arī irdināšanas uzgala izmantošanu atsevišķās ieguves zonās un periodos).

- 3.4.5. Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 2011/92/ES par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu (turpmāk – Direktīva 2011/92/ES), kas Latvijā pārņemta ar Novērtējuma likumu, – tās 5. panta 1. punkta “d” apakšpunktā noteic, ka IVN ziņojumā iekļaujams *“tādu pieņemamo alternatīvu apraksts, ko attīstītājs ir izpētījis un kas atbilst minētajam projektam un tā specifiskajām īpašībām, un norādi par galvenajiem iemesliem šādas iespējas izvēlei, ņemot vērā projekta ietekmi uz vidi”*. Savukārt Direktīvas 2011/92/ES III pielikums 2. punktā precizē, ka šī prasība ziņojuma saturam nozīmē, ka tajā sniedzams *“To attīstītāja izpētīto, pieņemamo alternatīvu apraksts (piemēram, saistībā ar projekta izstrādi, tehnoloģiju, atrašanās vietu, apjomu un mērogu), kuras ir piemērotas ierosinātajam projektam un tā specifiskajām īpašībām, un norāde uz galvenajiem iemesliem, kas lika izvēlēties konkrēto variantu, iekļaujot ietekmes uz vidi salīdzinājumu”*.
- 3.4.6. Ņemot vērā minēto, arī Novērtējuma likums 17. panta trešā daļā attiecībā uz alternatīvām noteic, ka IVN ziņojumā sniedzama informācija par iespējamām un samērīgām alternatīvām attiecībā uz paredzētās darbības vietu vai izmantojamo tehnoloģiju veidiem, savukārt Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumu Nr. 18 *“Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību”* (turpmāk – Noteikumi Nr. 18) 2. pielikuma 4. punkts noteic, ka alternatīvas, kas ir piemērotas paredzētās darbības veidam un specifiskajām īpašībām, var būt ne tikai attiecībā uz īstenošanas vietu vai izmantojamo tehnoloģiju, bet arī apjomu un mērogu (ar norādi *“piemēram”*, paskaidrojot, ka saraksts nav izsmeļošs). Papildus Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 11. punkts noteic, ka paredzētās darbības ziņojumā iekļaujams *“Izvēlētais alternatīvas pamatojums, ņemot vērā ietekmes uz vidi salīdzinājumu”*.
- 3.4.7. Kā izriet no Direktīvas 2011/92/ES, Novērtējuma likuma un Noteikumiem Nr. 18 – īstenojamo alternatīvu nosaka (izvēlās) un pamato pats paredzētās darbības ierosinātājs, ņemot vērā vērtējumu par sagaidāmo ietekmi uz vidi. Tādējādi, lai arī nav izslēgti gadījumi, kad gala lēmuma pieņēmējs savu apsvērumu saturā iekļauj arī argumentus par labu vienas vai otras alternatīvas izvēlei (var konstatēt arī kādus ierobežojošus vai limitējošus apsvērumus), Direktīva 2011/92/ES, Novērtējuma likums un Noteikumi Nr. 18 īstenojamās alternatīvas izvēli un izvēles pamatojumu atstāj darbības ierosinātājam.
- 3.4.8. Direktīvas 2011/92/ES III pielikums 2. punktā noteic, ka nepieciešams salīdzināt attīstītāja izpētītās pieņemamās alternatīvas, savukārt Novērtējuma likuma 17. panta trešās daļas 1. punkts un Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 4. punkts šo prasību pārņem, nosakot, ka salīdzināmas ir iespējamās un samērīgas alternatīvas, kas piemērotas paredzētās darbības veidam un specifiskajām īpašībām. Ņemot vērā minēto, jēdziena *“pieņemams”* tvērumā ietilpst ne tikai jautājums par iespējamību no vienas puses, bet arī par piemērotību un samērību no otras puses, ņemot vērā paredzētās darbības būtību, specifiku un mērķi, ko attīstītājs vēlas ar darbību sasniegt (piemēram, derīgo izrakteņu ieguve maksimāli iespējamā apjomā). No minētā tvēruma izriet arī, – ka tas, vai paredzēto darbību ietekmes uz vidi novērtējumā vērtētās alternatīvas ir/ nav atzīstamas

par pieņemamām (iespējamām, samērīgām un piemērotām ierosinātajam projektam un tā specifiskajām īpašībām), vērtējams, ņemot vērā katras lietas konkrētos (faktiskos un tiesiskos) apstākļus. Izsvēruma par to, kas var/ nevar būt atzīstams par iespējamu un piemērotu, no gadījuma uz gadījumu var atšķirties.

- 3.4.9. Ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā iezīmējas interešu sadursme starp sabiedrību un Paredzētās darbības realizāciju, tajā skaitā arī plānotajiem tehnoloģiskajiem risinājumiem dolomīta ieguvei²⁰, ņemot vērā Darbības vietas novietojumu. Birojam ir izprotama iedzīvotāju negatīva pretreakcija, tomēr ietekmes uz vidi novērtējums ne vienmēr nozīmē, ka būs izdevies panākt sabiedrības vienprātību. IVN uzdevums ir nodrošināt, ka ietekmes tiek pienācīgi izvērtētas un ņemtas vērā, tās tiek izskaidrotas, ir izstrādāti risinājumi būtisku ietekmju novēršanai, samazināšanai un pārvaldībai. Vienlaikus arī gadījumos, kad uzdevums izpildīts pienācīgi, sabiedrības viedoklis var saglabāties negatīvs. Lai lemtu par Paredzētās darbības pieļaujamību un nosacījumiem kādas alternatīvas realizācijai, ir jāņem vērā spēkā esošie normatīvie akti, jāvadās no kārtības un nosacījumiem, kādā nelabvēlīga būtiska ietekme varētu būt pieļaujama. Novērtējis Ziņojumu, Birojs secina, ka Ierosinātāja novērtējusi divas tehnoloģiskās alternatīvas - dolomīta ieguve izmantojot spridzināšanu visā teritorijā un dolomīta ieguve izmantojot kombinēto metodi (spridzināšanu un dolomīta mehānisko irdināšanu ar hidraulisko āmuru vai irdināšanas uzgali). Ierosinātāja nav vērtējusi alternatīvu, kurā ir plānots dolomīta ieguvei veikt neizmantojot spridzināšanas metodi. Izvērtējot plānotās tehnoloģiskās alternatīvas dolomīta ieguvei, ņemot vērā Ziņojumā vērtētās ietekmes vides aspektā (gaisa piesārņojumu, troksni, iespējamo avāriju risku, cilvēku veselību u.c. aspektus), secināms, ka otrā alternatīva radīs mazāku ietekmi uz vidi.

4. Izvērtētā dokumentācija:

- 4.1. Dienesta 2017. gada 25. maija ietekmes sākotnējais izvērtējums Nr. RI17SI0046 (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/889).
- 4.2. Dienesta 2017. gada 30. novembra ietekmes sākotnējais izvērtējums Nr. RI17SI0113 un Dienesta 2018. gada 11. janvāra lēmums Nr. RI18VL0015 “*Par ietekmes uz vidi sākotnējā izvērtējuma pārskatīšanu*” (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/94).
- 4.3. Biroja 2018. gada 20. aprīļa lēmums Nr. 10 – 04/17 “*Par Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes 2018. gada 11. janvāra ietekmes uz vidi sākotnējā izvērtējuma Nr. RI18VL0015 apstrīdēšanu*”.
- 4.4. Ierosinātājas 2018. gada 27. augusta iesniegums ar tajā ietvertu lūgumu izsniegt Programmu (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/1437).
- 4.5. Ierosinātājas pārstāvja 2018. gada 16. oktobra elektroniskā pasta vēstule ar tai pievienoto paziņojumu par Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējo sabiedrisko apspriešanu (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/1722).
- 4.6. Fiziskas personas 2018. gada 22. oktobra (pasta zīmoga datums uz aploksnas) iesniegums Birojam ar tajā ietvertu viedokli saistībā ar Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/1762).
- 4.7. AS “*Gaso*” (turpmāk – *GASO*) 2018. gada 30. oktobra vēstule Nr. 15 – 5/3905 ar tajā ietvertu viedokli saistībā ar Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/1823).
- 4.8. Vides ekspertes, ar kuru Ierosinātāja slēgusi pakalpojuma līgumu, 2018. gada 12. novembra iesniegums ar tam pievienotu apliecinājumu par individuālā paziņojuma par sākotnējo publisko apspriešanu nosūtīšanas faktu zemes gabalu īpašniekiem, ar

²⁰ Birojā saņemtas gan sabiedrības pārstāvju, gan pašvaldības vēstules ar lūgumu Birojam aizliegt vai Ierosinātājai atteikties no spridzināšanas metodes pielietošanas dolomīta ieguvē.

kuriem Īpašums robežojas (Ikšķiles novada pašvaldības būvvaldes 2018. gada 2. novembra vēstule Nr. 5 – 11/5 – 13/217 – 2018), 2018. gada 29. oktobra sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokols (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/1878).

- 4.9. Fiziskas personas 2018. gada 12. novembra priekšlikumi saistībā ar Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/1881).
- 4.10. Ikšķiles novada pašvaldības²¹ 2018. gada 12. novembra vēstule Nr. 2.1 – 9/2.1 – 11/229 – 2018 Birojam ar nosacījumiem Programmas izstrādei (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/1884).
- 4.11. AS “*IESI Capital*” 2018. gada 13. novembra iesniegums Birojam ar tajā ietvertu viedokli saistībā ar Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/1892).
- 4.12. Vides ekspertes 2018. gada 15. novembra elektroniskā pasta vēstule ar kuru Birojam nosūtīta Paredzētās darbības sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksmes prezentācija (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/1901).
- 4.13. Fiziskas personas pilnvarotā pārstāvja 2018. gada 17. novembra iesniegums ar tajā ietvertu viedokli saistībā ar Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/1917).
- 4.14. Fiziskas personas 2018. gada 12. novembra iesniegums ar tajā ietvertu viedokli saistībā ar Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/1918).
- 4.15. Ģeoloģijas zinātņu doktora Aristīda Freimaņa 2018. gada 15. novembra atzinums ar tajā ietvertu viedokli saistībā ar Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/1920).
- 4.16. Biroja 2018. gada 12. decembra Programma Nr. 5 – 03/14 Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumam.
- 4.17. Izstrādātājas 2020. gada 20. novembra elektroniskā pasta vēstule ar paziņojumu par IVN ziņojuma sabiedrisko apspriešanu (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/2014).
- 4.18. Fizisku personu 2020. gada 2. decembra iesniegumi ar tajā ietvertu lūgumu pārcelt plānotās ziņojuma sabiedriskā apspriešanas datumu un noteikt citu priekšlikumu iesniegšanas termiņu (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/2119, Nr. 5 – 01/2120, Nr. 5 – 01/2129, Nr. 5 – 01/2130, Nr. 5 – 01/2131, Nr. 5 – 01/2138).
- 4.19. Fiziskas personas pilnvarotā pārstāvja 2020. gada 2. decembra iesniegums ar tajā ietvertu lūgumu pārcelt plānotās ziņojuma sabiedriskā apspriešanas datumu un noteikt citu priekšlikumu iesniegšanas termiņu (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/2129).
- 4.20. Fiziskas personas 2020. gada 3. decembra elektroniskā pasta vēstule ar tajā ietvertu jautājumu saistībā ar Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/2144).
- 4.21. Fiziskas personas 2020. gada 3. decembra elektroniskā pasta vēstule ar tajā norādītu informāciju saistībā ar Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/2145).
- 4.22. Ikšķiles novada pašvaldības 2020. gada 9. decembra vēstule Nr. 2.1 – 6/2.1 – 8/936 – 2020 ar tajā ietvertiem priekšlikumiem, viedokli un jautājumiem saistībā ar Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/2187).
- 4.23. Izstrādātājas 2020. gada 10. decembra elektroniskā pasta vēstule ar tai pievienoto IVN ziņojuma apspriešanas attālinātās sanāksmes protokolu (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/2196).
- 4.24. Fiziskas personas 2020. gada 10. decembra iesniegums/ iebildumi saistībā ar Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/2197).

²¹ Reorganizēta ar 2021. gada 1. jūliju.

- 4.25. Dienesta 2020. gada 10. decembra vēstule Nr. 2.16/10048/RI/2020 ar kuru Birojam pārsūtīts Ikšķiles novada domes deputātu 2020. gada 1. decembra iesniegums.
- 4.26. Ikšķiles novada pašvaldības 2020. gada 11. decembra vēstule Nr. 2.1 – 6/2.1 – 8/946 – 2020, ar kuru pārsūtīts pašvaldībā saņemts fiziskas personas iesniegums.
- 4.27. Fiziskas personas 2020. gada 12. decembra iesniegums/ iebildumi saistībā ar Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/2270).
- 4.28. Fiziskas personas 2020. gada 12. decembra iesniegums/ iebildumi saistībā ar Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/2281).
- 4.29. Fiziskas personas 2020. gada 12. decembra iesniegums/ iebildumi saistībā ar Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/2278).
- 4.30. Fiziskas personas 2020. gada 12. decembra iebildumi un priekšlikumi saistībā ar Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/2297).
- 4.31. Fiziskas personas 2020. gada 13. decembra iesniegums/ iebildumi saistībā ar Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/2209).
- 4.32. Ikšķiles novada pašvaldības 2020. gada 14. decembra vēstules Nr. 2.1 – 6/2.1 – 8/940 – 2020, Nr. 2.1 – 6/2.1 – 8/941 – 2020, Nr. 2.1 – 6/2.1 – 8/942 – 2020, Nr. 2.1 – 6/2.1 – 8/943 – 2020, Nr. 2.1 – 6/2.1 – 8/944 – 2020, Nr. 2.1 – 6/2.1 – 8/945 – 2020, ar kurām pārsūtīti pašvaldībā saņemtie fizisko personu iesniegumi.
- 4.33. Fiziskas personas 2020. gada 16. decembra iesniegums/ iebildumi saistībā ar Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/2247).
- 4.34. Fiziskas personas 2020. gada 19. decembra priekšlikumi saistībā ar Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/2279).
- 4.35. Fiziskas personas 2020. gada 19. decembra iebildumi un priekšlikumi saistībā ar Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/2276).
- 4.36. Divu fizisku personu parakstīts 2020. gada 19. decembra iesniegums/ iebildumi saistībā ar Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/2277).
- 4.37. Fiziskas personas 2020. gada 20. decembra priekšlikumi saistībā ar Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/2280).
- 4.38. Fiziskas personas 2020. gada 20. decembra iebildumi un priekšlikumi saistībā ar Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/2282).
- 4.39. Fiziskas personas 2020. gada 20. decembra iesniegums par Ziņojumu un tā sabiedrisko apspriešanu (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/2283).
- 4.40. Fiziskas personas 2020. gada 21. decembra iesniegums/ iebildumi saistībā ar Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/2285).
- 4.41. Ikšķiles novada pašvaldības 2020. gada 21. decembra vēstule Nr. 2.1 – 6/2.1 – 8/967 – 2020 ar tajā ietverto viedokli un jautājumiem saistībā ar Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/2290).
- 4.42. Ogres novada pašvaldības 2020. gada 21. decembra vēstule Nr. 2 – 5.1/4904 ar tajā ietverto viedokli saistībā ar Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/2274).
- 4.43. Fiziskas personas pilnvarotā pārstāvja 2020. gada 21. decembra iesniegums/ pretenzija saistībā ar Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/2292).
- 4.44. Dienesta 2020. gada 22. decembra vēstule Nr. 2.4/10362/RI/2020 ar tajā ietverto atsaukumi par Ziņojumu (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/2307).

- 4.45. Fiziskas personas 2020. gada 21. decembra iebildumi un priekšlikumi saistībā ar Paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/2293).
- 4.46. Ikšķiles novada pašvaldības 2021. Gada 5. Janvāra vēstule Nr. 2.1 – 6/2.1 – 8/7 – 2021 ar kuru pārsūtīta pašvaldībā saņemts fiziskas personas 2020. gada 20. decembra iesniegums par Ziņojumu un tā sabiedrisko apspriešanu (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/17).
- 4.47. Biroja 2021. gada 12. janvāra vēstule Nr. 5 – 01/30, kas adresēta Ierosinātājam, tostarp ar kuru nosūtīti Birojā saņemtie fizisko personu iesniegumi.
- 4.48. Ierosinātājas 2021. gada 15. janvāra vēstule Nr. 2 “*Par sabiedrisko apspriešanu*” (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/109).
- 4.49. Biroja 2021. gada 27. janvāra lēmums Nr. 5 – 02/2 par sabiedrības līdzdalības tiesību iespējamu pārkāpumu Iesniedzējas Paredzētās darbības IVN Ziņojuma sabiedriskajā apspriešanā.
- 4.50. Biroja 2021. gada 28. janvāra vēstules ar reģistrācijas Nr. 5 – 01/115 līdz reģistrācijas Nr. 136 (22 atbildes vēstules) un vēstules ar reģistrācijas Nr. 5 – 01/ 138 līdz reģistrācijas Nr. 5 – 01/141 (4 atbildes vēstules) ar kurām iedzīvotājiem un pašvaldībām apliecināts to iesniegumu saņemšanas fakts.
- 4.51. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas 2021. gada 30. marta lēmums par apstrīdēšanas iesnieguma izskatīšanu (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/709).
- 4.52. Biroja 2021. gada 28. janvāra vēstule Nr. 5 – 01/115 ar kuru sniegta atbilde uz saņemto fiziskas personas pilnvarotā pārstāvja iesniegto iesniegumu IVN un Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā.
- 4.53. Ierosinātājas 2021. gada 3. jūnija garantijas vēstule par Ziņojuma izvērtēšanai un atzinuma sagatavošanai pieaicināto ekspertu izdevumu segšanu.
- 4.54. Izstrādātājas 2021.gada 4. jūnija vēstule ar kuru Birojā iesniegts sagatavotais Ziņojums (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/1168).
- 4.55. DAP 2021. gada 2. jūlija vēstule Nr. 4.9/3849/2021 – N ar tajā ietverto atsaukumi par Ziņojumu (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/1325).
- 4.56. Fiziskas personas 2021. gada 5. jūlija iesniegums – sūdzība par Birojā iesniegto Paredzētās darbības Ziņojumu (Biroja reģistrācijas Nr. 1 – 01/1330).
- 4.57. Fiziskas personas 2021. gada 6. jūlija elektroniskā pasta vēstule ar tajā ietverto lūgumu anulēt 2021. gada 5. jūlija iesniegumam pievienoto pielikumu (Biroja reģistrācijas Nr. 1 – 01/1342).
- 4.58. Fiziskas personas 2021. gada 7. jūlija iesniegums par Birojā iesniegto Ziņojumu.
- 4.59. Ogres novada pašvaldības 2021. gada 9. jūlija vēstule Nr. 2 – 5.1/1598 ar tajā ietverto atsaukumi par Ziņojumu (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/1373).
- 4.60. DAP 2021. gada 12. jūlija vēstule Nr. 4.9/3994/2021 – N ar tajā ietverto atsaukumi par Ziņojumu (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/1325).
- 4.61. Dienesta 2021. gada 12. jūlija vēstule Nr. 2.3/5068/RI/2021 ar tajā ietverto atsaukumi par Ziņojumu (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/1388).
- 4.62. Biroja pieaicinātā eksperta 2021. gada 12. jūlija slēdziens par Ziņojuma aktualizēto redakciju hidroloģisko un hidroģeoloģisko aspektu jomā.
- 4.63. Biroja 2021. gada 19. jūlija vēstule Nr. 5 – 01/706 par IVN ietvaros saņemto iesniegumu.
- 4.64. GASO 2021. gada 23. jūlija vēstule Nr. 15.2 – 16/2758 (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/1465).

- 4.65. Biroja 2021. gada 23. jūlija vēstule Nr. 5 – 01/721, ar kuru Ierosinātājam un Izstrādātājam lūgta papildu informācija.
- 4.66. AS “*Conexus Baltic Grid*” 2021. gada 29. jūlija vēstule Nr. COR – N – 2021/1567 (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/1494).
- 4.67. *GASO* 2021. gada 2. septembra vēstule Nr. 15.2 – 16/3330 (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/1663).
- 4.68. Fiziskas personas pilnvarotā pārstāvja 2021. gada 20. septembra iesniegums ar pretenziju pret Birojā iesniegto Ziņojumu/ Paredzētās darbības īstenošanu (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/1746).
- 4.69. Biroja 2021. gada 19. oktobra vēstule Nr. 5 – 01/927 par IVN ietvaros saņemto iesniegumu.
- 4.70. Fiziskas personas 2021. gada 13. novembra iesniegums, kurā lūgts uzdot Ierosinātājam nodrošināt sabiedrības informēšanu par Paredzēto darbību un sabiedrisko apspriešanu par precizēto IVN.
- 4.71. Biroja 2021. gada 3. decembra vēstule Nr. 5 – 01/1059 par IVN ietvaros saņemto iesniegumu.
- 4.72. Izstrādātājas 2022. gada 28. janvāra vēstule, ar kuru Birojā iesniegts aktualizētais Ziņojums (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/205).
- 4.73. Pašvaldības 2022. gada 21. februāra vēstule Nr. 2 – 5.1/598 ar tajā ietverto atsaukumi par aktualizēto Ziņojumu.
- 4.74. DAP 2022. gada 1. marta vēstule Nr. 4.9/1238/2022 – N ar tajā ietverto atsaukumi par aktualizēto Ziņojumu.

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tai skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):

Detalizēta informācija par sabiedriskās apspriešanas gaitu un termiņiem ir publiskota Biroja tīmekļvietnē Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtēšanas gaitas sadaļā: <https://www.vpvb.gov.lv/lv/ietekmes-uz-vidi-novertejumu-projekti>. Citu starpā minētajā vietnē publiskoti arī visi sabiedrisko apspriešanu paziņojumi, kuros norādīta informācija par apspriešanas periodiem, notikušajām sanāksmēm un priekšlikumu iesniegšanas termiņiem. Tālāk Birojs sniedz īsu sabiedrības līdzdalības procesa un apkopoto viedokļu un argumentu izklāstu.

5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:

- 5.1.1. Sākotnējā sabiedriskā apspriešana (turpmāk – Sākotnējā apspriešana) norisinājās no 2018. gada 16. oktobra līdz 2018. gada 15. novembrim. Paziņojums par IVN uzsākšanu un Paredzētās darbības sākotnējo sabiedrisko apspriešanu tika publicēts pašvaldības informatīvajā izdevumā “*Iksķīles Vēstis*” 2018. gada 12. oktobra izdevumā Nr. 10 (294), ievietots pašvaldības un Biroja tīmekļvietnē (attiecīgi – www.ikskile.lv un www.vpvb.gov.lv), kā arī pašvaldības būvvalde²² par Paredzēto darbību individuāli informēja tos nekustamo īpašumu īpašniekus (valdītājus), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar Darbības vietu.

²² Iksķīles pašvaldības būvvaldes 2018. gada 2. novembra vēstule Nr. 5 – 11/5 – 13/217 – 18 “*Par paziņojuma nosūtīšanu*”.

- 5.1.2. Paredzētās darbības IVN Sākotnējā apspriešana klātienē notika 2018. gada 29. oktobrī pašvaldības ēkā (adrese: Peldu iela 22, Ikšķile) plkst. 18:00.
- 5.1.3. Paredzētās darbības Sākotnējā apspriešana noslēdzās 2018. gada 15. novembrī. Atbilstoši Birojā iesniegtajam 2018. gada 29. oktobra Sākotnējās apspriešanas sanāksmes protokolam sanāksmē piedalījās 34 dalībnieki, tostarp Ierosinātāja un pilnvarotā persona, sabiedrības pārstāvji un četri pašvaldības pārstāvji. Sanāksmē galvenokārt tika uzdoti jautājumi un izteikti iebildumi saistībā ar iespējamām pazemes ūdeņu režīma izmaiņām un to ietekmi uz ūdensapgādi, plānoto derīgo izrakteņu transportēšanu, ceļa putēšanu, trokšņa līmeņa paaugstināšanos, arī satiksmes drošību, sagaidāmām summārām ietekmēm visos iepriekš uzskaitītajos aspektos, kā arī nepieciešamību izvērtēt Paredzētās darbības ietekmi uz Dabas parku.
- 5.1.4. Sākotnējās apspriešanas laikā Birojā tika saņemti pieci sabiedrības pārstāvju un divi juridisko personu iesniegumi pret Paredzēto darbību, kuros norādīts, ka citas Atradnes tuvumā esošās atradnes jau šobrīd rada nozīmīgas ietekmes (ainavas, ceļa putēšanas, ceļa stāvokļa pasliktināšanās, trokšņa aspektā) un vērša uzmanība gan uz transportēšanas intensitātes palielināšanos, gan trokšņa un gaisa piesārņojuma palielināšanos pašā derīgo izrakteņu ieguves procesā, vibrācijām un to ietekmi uz ēkām, inženiertīkliem un komunikācijām, karjerā atsūknētā ūdens novadīšanas iespējām Urgas upē. Iedzīvotāji pauduši bažas par apkārtnes hidroloģiskā režīma izmaiņām, tostarp potenciālu ūdens izsīkšanu akās. Birojā saņemts arī Ikšķiles novada pašvaldības²³ viedoklis par Paredzēto darbību, kurā pašvaldība izvirzījusi nosacījumus Paredzētās darbības veikšanai, tajā skaitā monitoringa tīkla izveidošanai un ainavas skatu punktu saglabāšanai.
- 5.1.5. Pamatojoties uz Ierosinātājas pieteikumu un Sākotnējās apspriešanas rezultātiem, Birojs sagatavoja un 2018. gada 12. decembrī izsniedza programmu ietekmes uz vidi novērtējumam.
- 5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes stadijā:**
- 5.2.1. Ziņojuma sabiedriskā apspriešana (turpmāk – Ziņojuma apspriešana) norisinājās no 2020. gada 20. novembra līdz 2020. gada 21. decembrim. Paziņojums par Paredzētās darbības Ziņojuma apspriešanu tika publicēts pašvaldības informatīvā izdevuma “*Ikšķiles Vēstis*” 2020. gada 20. novembra izdevumā Nr. 12 (316) un ievietots pašvaldības, Izstrādātājas un Biroja tīmekļvietnēs (attiecīgi – www.ikskile.lv, www.environment.lv un www.vpvb.gov.lv). Ziņojums bija pieejams pašvaldības un Izstrādātājas tīmekļvietnēs.
- 5.2.2. Saskaņā ar ierobežojumiem, kas noteikti *Covid – 19* infekcijas izplatības ierobežošanai, Ziņojuma apspriešanas sanāksme tika organizēta neklātienes formā, attālināti²⁴. Ziņojuma apspriešanā sanāksmi klātienē aizstāja video prezentācija un iespēja piecas darba dienas (no 2020. gada 3. decembra līdz 2020. gada 10. decembrim) uzdot jautājumus par IVN un saņemt atbildes no Izstrādātājas līdz 2020. gada 11. decembra plkst. 17:00.
- 5.2.3. 2020. gada 3. decembrī plkst. 16:00 notika tiešsaistes video konference, kas bija pieejama Izstrādātājas tīmekļvietnē www.environment.lv.

²³ Kopš 2021. gada 1. jūlija *Ikšķiles pilsētas un Tīnūžu pagasta pārvalde*.

²⁴ Atbilstoši 2020. gada 5. jūnija likuma “*Covid-19 infekcijas pārvaldības likums*” 20. pantam, kas noteic kārtību, kādā neklātienes formā (attālināti) organizējama vides normatīvajos aktos noteiktā publiskā apspriešana.

- 5.2.4. Ziņojuma apspriešanas ietvaros Birojs saņēma vairāk nekā 20 individuālus un kolektīvus iesniegumus²⁵ no sabiedrības pārstāvjiem pret Paredzētās darbības realizāciju, kuros izteikti iebildumi gan par Paredzēto darbību, gan tās ietekmju vērtējumu (skartas tēmas par līdzīga rakstura ietekmēm, par kurām izteiktas bažas jau Sākotnējās apspriešanas laikā), tajā skaitā saņemti arī vairāki iesniegumi, kuros izteikti iebildumi par sabiedrisko apspriešanu (par tās organizēšanai noteikto procesuālo prasību neievērošanu; noteiktajiem termiņiem, kādos sabiedrībai bija iespējams iepazīties ar IVN dokumentāciju un izteikt priekšlikumus u.c.).
- 5.2.5. Atbilstoši Novērtējuma likuma 26. panta pirmās un otrās daļas nosacījumiem, Birojs, izvērtējot sūdzību par iespējamu sabiedrības tiesību uz informāciju vai līdzdalību IVN procesā pārkāpumu, 2021. gada 27. janvārī pieņēma lēmumu Nr. 5 – 02/2, kurā nekonstatēja, ka Paredzētās darbības Ziņojuma apspriešanas procesā būtu pārkāptas vai ignorētas normatīvajos aktos noteiktās sabiedrības tiesības uz informāciju vai līdzdalību ietekmes uz vidi novērtējuma procesā, kas būtu par pamatu noteikt, ka veicama atkārtota Ziņojuma apspriešana vai nosakāms cits priekšlikumu iesniegšanas termiņš.

5.3. Sabiedrības informēšana un ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:

- 5.3.1. Birojā Ziņojums tika iesniegts 2021. gada 4. jūnijā. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts tīmekļvietnēs www.ikskile.lv, www.environment.lv un www.vpvb.gov.lv. Ziņojums bija pieejams Ierosinātājas tīmekļvietnē www.environment.lv.
- 5.3.2. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par Ziņojumu, Birojs saņēma:
- 5.3.2.1. Pašvaldības 2021. gada 9. jūlija vēstuli Nr. 2 – 5.1/1598, kurā Ziņojuma kvalitāte novērtēta kā virspusēja, uzsverot, ka atsevišķi būtiski Paredzētās darbības aspekti izvērtēti nepietiekamā detalitātē, novērtēts, ka Ziņojumā izmantoti neaktuāli/neatbilstoši dati, un konstatēts, ka Ziņojums nesatur precīzas, izsmeļošas atbildes uz sabiedrības paustajiem viedokļiem. Pašvaldība izteikusi iebildumus attiecībā uz ietvaru, kādā veikts ainavu un pazemes ūdeņu līmeņa izmaiņu novērtējums un norādījusi uz nepilnībām derīgā materiāla apstrādes tehnoloģijā, tāpat – izteikti iebildumi pret Ziņojumā ietvertajām derīgā materiāla izstrādes alternatīvām un paudusi bažas attiecībā uz avāriju risku pārvaldību. Pašvaldība vēstulē izteikusi vairākus konkrētus obligātos nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai.
- 5.3.2.2. DAP 2021. gada 12. jūlija vēstuli Nr. 4.9/3994/2021 – N, kurā lūgts Ziņojumu papildināt ar visu karjeru izstrādes kumulatīvo ietekmi uz dabas vērtībām pieguļošajās teritorijās, tajā skaitā precizēt, kāds gruntsūdens horizonta līmeņa pazeminājums skars Dabas lieguma teritorijā esošo *pundurbērza (Betula nana)* atradni un kādu ietekmi tas radīs uz šo īpaši aizsargājamo sugu. Vienlaikus DAP vēstulē aicinājusi rekultivācijas projekta apstādījumu un dabas teritoriju daļā iekļaut arī *sila ķirzakai* piemērotu dzīvotņu – atklātu, sausu, smilšainu biotopu – izveidi un uzturēšanu. Tāpat rekomendēts Paredzētās darbības teritorijā koku un krūmu izciršanu veikt ārpus putnu aktīvā ligzdošanas laika (1. aprīlis – 30. jūnijs).
- 5.3.2.3. Dienesta 2021. gada 12. jūlija vēstuli Nr. 2.3/5068/RI/2021, no kuras izriet, ka Dienestam nav priekšlikumu Ziņojuma papildināšanai. Dienests rekomendē izvēlēties Ziņojumā ietvertos/ vērtētos otro dolomīta izstrādes alternatīvu un pirmo derīgo izrakteņu transportēšanas maršruta alternatīvu.
- 5.3.3. Ziņojuma izvērtēšanas stadijā, Birojs saņēma:

²⁵ Visi Birojā saņemtie iesniegumi ietverti Biroja atzinuma sadaļā 4. “Izvērtētā dokumentācija”.

5.3.3.1. Divas GASO vēstules:

- 5.3.3.1.1. 2021. gada 23. jūlija vēstuli, kurā informēts, ka ar mērķi novērtēt Paredzētās darbības ietekmi uz dabasgāzes sadales sistēmu, GASO lūgusi Ekonomikas ministrijas skaidrojumu, vai IVN aprēķinu robežvērtību noteikšanai izmantotais Vācijas standarts “*Erschütterungen im Bauwesen – Teil 3: Einwirkungen auf bauliche Anlagen, Englische Übersetzung von DIN 4150 – 3:2016 – 12*” (turpmāk – Vācijas standarts) ir uzskatāms par Eiropas Savienības līmeņa vai starptautisku organizāciju izdotu standartu, kas izmantojams Latvijā situācijā, kad Latvijā nav noteikts nacionālais standarts vai regulatīvas normas spridzināšanas darbu radītajai seismiskajai ietekmei uz ēkām un būvēm (tai skaitā inženierbūvēm). GASO vēstulē iekļāvusi vairākus konkrētus nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai attiecībā uz priekšnosacījumiem drošu spridzināšanas darbu īstenošanai un pasākumiem gāzapgādes sistēmas drošības paaugstināšanai.
- 5.3.3.1.2. 2021. gada 3. septembra vēstuli, kurā pausts viedoklis, ka Vācijas standarta piemērošana IVN izstrādei Latvijā nav pieļaujama, un Paredzētās darbības īstenošana iespējama tikai pēc Latvijas nacionālajā līmenī vai starptautiskajā līmenī noteiktu spridzināšanas darbu IVN kārtības izstrādes un apstiprināšanas. GASO viedoklis pamatots, balstoties uz Ekonomikas ministrijas 2021. gada 13. augusta vēstuli Nr. 3.3 – 8/2021/6062N (turpmāk – Ministrijas Vēstule).
- 5.3.3.2. AS “*Conexus Baltic Grid*” 2021. gada 29. jūlija vēstuli Nr. COR – N – 2021/1567, kas nesatur informāciju, kura attiecināma uz Paredzētās darbības ietvaru vai Ziņojumu.
- 5.3.3.3. Četrus²⁶ iesniegumus no sabiedrības pārstāvjiem pret Paredzētās darbības realizāciju, kuros izteikti plaši formulēti iebildumi par veikto novērtējumu, Ziņojuma noformējumu un sniegti priekšlikumi IVN Ziņojuma pilnveidošanai, tostarp – iesniegts iedzīvotāju pieaicināta eksperta – ģeoloģijas zinātnu doktora atzinums un izteikts lūgums Ierosinātajai nodrošināt sabiedrības informēšanu un atkārtotu sabiedrisko apspriešanu par precizēto Paredzētās darbības Ziņojumu. Eksperta atzinums satur vērtējumu par Paredzētās darbības prognozējam ietekmēm uz vidi, norādot, ka nepieciešama padziļināta izpēte, lai detāli novērtētu prognozētās ietekmes uz meliorācijas sistēmu, ūdensieguves avotiem, spridzināšanas darbu ietekmi un citus aspektus. Birojs secina, ka Ziņojumā vērtēts iedzīvotāju pieaicinātā eksperta viedoklis (Ziņojuma 28. pielikums). Vērtējot ietekmes un izdodot šo atzinumu, Birojs ņem vērā, ka Paredzētās darbības ietekmes novērtējamās pēc iespējas agrākā plānošanas un projektēšanas stadijā. Ierosinātāja derīgo izrakteņu ieguves projekta²⁷ sagatavošanas laikā ir paredzējusi veikt konkrētus uz eksperimentāli iegūtiem datiem aprēķinus, piemēram, nosēddīķu izmērs un tehniskais risinājums tiks noteikts Paredzētās darbības teritorijā testēšanas režīmā līdz tiks atrasts optimāls dīķu izmērs un risinājumi kvalitatīvai suspendēto vielu nostādināšanai, apzinājusi galvenās ietekmes un paredzējusi pasākumus prognozētu ietekmju mazināšanai (Ziņojuma 7. nodaļa). Birojs informējis iesniedzēju par iespējām sekot līdzi Ziņojuma pilnveidei, iepazīties ar Ziņojumu un ar IVN saistīto lēmumu pieņemšanas procesu.
- 5.3.3.4. Ziņojumā ietvertā hidroģeoloģijas un hidroģeoloģisko aspektu ietekmes vērtējuma izvērtēšanai Biroja pieaicinātā eksperta – ģeologa slēdzienu.

²⁶ Trīs no saņemtajiem iesniegumiem iesniegusi viena un tā pati persona.

²⁷ Prasības derīgo izrakteņu ieguves projektam noteiktas Noteikumos Nr. 570.

5.3.4. Pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta otro un trešo daļu, Birojs ar 2021. gada 23. jūlija lēmumu Nr. 5 – 01/721 Ziņojumu nodeva papildināšanai.

5.4. Sabiedrības informēšana par aktualizēto Ziņojumu:

5.4.1. Aktualizētais Ziņojums Birojā iesniegts 2022. gada 28. janvārī. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts Izstrādātājas un Biroja tīmekļvietnēs (www.environment.lv un www.vpvb.gov.lv) un nosūtīts publiskošanai pagasta pārvaldes un pašvaldības tīmekļvietnēs www.ikskile.lv un www.ogresnovads.lv. Aktualizētais Ziņojums bija pieejams Izstrādātājas tīmekļvietnē www.environment.lv.

5.4.2. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par aktualizēto Ziņojumu, Birojs saņēma:

5.4.2.1. Pašvaldības 2022. gada 21. februāra vēstuli Nr. 2 – 5.1/598 ar atsaukumi par aktualizēto Ziņojumu, kurā norādīts uz nepilnībām Paredzētās darbības sociālekonomisko faktoru izvērtējumā, kā arī norādīts uz nepieciešamību papildināt atsevišķas Ziņojuma sadaļas vai tā pielikumus (attiecībā uz Paredzētās darbības ietekmes vērtējumu 30 gadu perspektīvā; Paredzētās darbības radītā trokšņa potenciālo ietekmes vērtējumu uz Dabas parka rekreatīvo funkciju u.c.). Pašvaldība atkārtoti izteikusi iebildumus pret Ziņojumā ietvertajām derīgā materiāla izstrādes alternatīvām, tostarp – lūgusi atteikties nospridzināšanas metodes pielietošanas. Pašvaldība aicinājusi Paredzēto darbību (t.sk. derīgo izrakteņu transportēšanu) īstenot tikai darba dienās laika periodā no plkst. 8:00 – 18:00 un lūgusi Biroju atzinumā izvirzīt prasību izstrādāt/ ieviest pazemes ūdeņu monitoringa sistēmu (arī tuvumā esošo derīgo izrakteņu karjeru izstrādātājiem) un trokšņa monitoringa sistēmu.

5.4.2.2. DAP 2022. gada 1. marta vēstuli Nr. 4.9/1238/2022 – N ar atsaukumi par pārstrādāto Ziņojumu, kurā norādīts, ka, iepazīstoties ar pilnveidoto Ziņojumu un tā pielikumiem, DAP secina, ka attiecībā uz iepriekš izteiktajiem norādījumiem ir sniegtas atbildes, bet labojumi Ziņojumā pēc būtības nav veikti. Ņemot vērā to, ka nevar izslēgt iespējamu negatīvu ietekmi uz ES nozīmes prioritāriem biotopiem (t.sk. tajā ietilpstošu Latvijā izzūdošu, īpaši aizsargājamo sugu – *pundurbērzs*), DAP ieskatā veicams gruntsūdens līmeņa monitorings biotopu poligonos, lai sekotu līdzi biotopu (*Staignāju mežs 9080** un *Aktīvi augstie purvi 7110**) un sugas (*pundurbērzs*, *kastaņbrūnā artonija*) stāvoklim.

6. Nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

6.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros Ziņojuma autori ir novērtējuši iespējamās ietekmes uz vidi saistībā ar Paredzēto darbību, tajā skaitā ietekmes, kas izriet no derīgo izrakteņu ieguves un transportēšanas. Ņemot vērā, ka Paredzēto darbību plānots veikt Atradnē, kuras ietekmes zonā atrodas arī vairākas citas aktīvas/ neaktīvas derīgo izrakteņu ieguves vietas, sagaidāmās ietekmes vērtētas kopsakarā ar šīm darbībām. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros gan atsevišķi, gan summāri vērtētas Paredzētās darbības ietekmes uz gaisa kvalitāti un vides trokšņa līmeni, hidroloģiskajiem un hidroģeoloģiskajiem apstākļiem, kā arī ietekme uz dabas vērtībām, bioloģisko daudzveidību, ainavu u.c. ar Paredzēto darbību saistītas ietekmes.

6.2. Izvērtētājs Ziņojumā veikto ietekmju novērtējumu, Birojs secina, ka būtiskākās ar Paredzēto darbību saistītās ietekmes, ņemot vērā Paredzētās darbības specifiku, tajā skaitā dolomīta ieguvi ar spridzināšanas paņēmieni, plānotos risinājumus un atrašanās vietu, ir spridzināšanas izraisītās vibrācijas un avāriju risks, kā arī gaisa piesārņojošo vielu un trokšņu emisijas gan no derīgā materiāla ieguves un apstrādes, gan transportēšanas. Paredzētās darbības gaitā derīgo materiālu plānots iegūt izmantojot pazemes ūdens līmeņa pazemināšanu ar atsūkņēšanas metodi, tādēļ veikta arī ietekmju vērtēšana un prognoze

teritorijas hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu izmaiņām, tajās skaitā kumulatīvi ar citām ietekmes zonā esošajām derīgo izrakteņu ieguves vietām.

6.3. Kā būtiskākos Birojs Ziņojumā identificē sekojošus ar Paredzētās darbības realizāciju saistītus ietekmes uz vidi aspektus:

- 6.3.1. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņu prognoze un ar nosusināšanas darbiem saistītās ietekmes.
- 6.3.2. Ietekme uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību, *Natura 2000* teritoriju un ainavu.
- 6.3.3. Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē, tostarp transportēšanas ietekmes.
- 6.3.4. Troksnis un tā izplatība, tostarp transportēšanas ietekmes, vibrācijas.

6.4. Izvērtējot Ziņojumā identificētās un izvērtētās iespējamās plānotās darbības ietekmes uz vidi, Birojs secina turpmāk minēto:

6.4.1. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņu prognoze un ar nosusināšanas darbiem saistītās ietekmes:

- 6.4.1.1. Ietekmju novērtējums veikts, balstoties uz matemātisko modelēšanu, ievērtējot hidroloģiskos un hidroģeoloģiskos apstākļus Atradnes un tās apkārtnes teritorijā. Ietekmes vērtētas gan kontekstā ar apkārtnes teritoriju ūdensapgādi un mūsdienīgo ģeoloģisko procesu aktivizācijas iespējamību, gan kontekstā ar bioloģisko daudzveidību un ietekmi uz Dabas parku (*Natura 2000* teritorija), kas plašāk tiek aplūkota citā šī Biroja atzinuma apakšnodalā.
- 6.4.1.2. Balstoties uz informāciju par derīgo izrakteņu ieguvu un ar to saistītajiem procesiem derīgo izrakteņu atradnēs, kas atrodas Atradnes tuvumā, Ziņojumā sniegta hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņu prognoze, apskatot ietekmi no pašas Atradnes atsevišķi, kā arī kopējo ietekmi no visām atradnēm summāri.
- 6.4.1.3. No sabiedriskās apspriešanas ietvaros apkopotās informācijas izriet, ka sabiedrībā pastāv bažas par problēmām, kas saistāmas ar ūdensapgādi (galvenokārt – ūdens līmeņa pazemināšanās), ko var radīt Paredzētās darbības īstenošana kopsakarā ar jau līdzšinējo ieguvu citās Atradnes apkaimes derīgo izrakteņu ieguves vietās. Vērtējot ūdensapgādes objektus, ko Paredzētā darbība varētu potenciāli ietekmēt, apkopota informācija gan par LVĢMC datu bāzē reģistrētiem ūdens ieguves urbumiem, gan par viensētu grodu akām, kas atrodas Paredzētās darbības iespējamās ietekmes zonā (Ziņojuma izstrādes laikā 2020. aprīlī un maijā, kā arī 2021. gada janvārī tika veikta viensētu aku un urbumu apsekošana, veicot ūdens līmeņu mērījumus 1 km rādiusā no Atradnes). Kopumā identificēta 61 viensēta (Ziņojuma 12. pielikuma 3.2.1. tabula). Ūdensapgādes veidi apkopoti visām šīm viensētām, no kurām 6 adresēs/ viensētās dzeramo ūdeni iegūst spicēs (“*Kalnurdzīši*”, “*Lielezeri*”, “*Misiņa ceļš 4*”, “*Ozollejas*”, “*Rūķīši 2*”, “*Tērces iela 7*”), 8 adresēs/ viensētās (“*Bāraiņi*”, “*Bērzupes*”, “*Gundegas*”, “*Jaunrudzīši*”, “*Kalnatvari*”, “*Mauriņi*”, “*Vecrudzīši*” un “*Mežciems*”) dzeramo ūdeni iegūst akās, bet pārējās – no urbumiem.
- 6.4.1.4. Derīgā materiāla ieguves laikā ir sagaidāma depresijas piltuves veidošanās, jo karjera izveidošana un pazemes ūdens atsūknešana veidos papildus virszemes un pazemes noteces bāzes apgabalu. Pazemes ūdeņu pieteces apjomi karjerā, kā arī depresijas piltuves konfigurācija iegūta ar hidroloģiskās un hidroģeoloģiskās modelēšanas datiem hidroģeoloģiskā modelī (pazemes ūdens objektu modelēšanas sistēma *Modflow2005*), izmantojot Latvijas hidroģeoloģisko modeļa *LAMO4* datus

(*Modflow2005* un *LAMO4* darbojas licencētas programmas *Groundwater Vistas 6* vidē). Saskaņā ar hidroģeoloģisko apstākļu modelēšanu un tā novērtējumu:

- 6.4.1.4.1. Atradnes tuvumā atrodas vairāki citi dažāda dziļuma karjeri, ne tikai Daugavas svītas dolomītos, bet arī kvartāra nogulumos un Pļaviņu svītas dolomītos, tāpēc karjeru mijiedarbības aprēķināšanai sagatavots trīs dimensiju vairāku slāņu modelis, hidroģeoloģiskais griezumšematizēts ar 7 slāņu palīdzību. Aprēķinos ir ievērota ģeoloģisko slāņu ģeometrija, interpolējot slāņu virsmu atzīmes derīgo izrakteņu meklēšanas, ģeoloģiskās kartēšanas un ūdensieguves urbumos.
- 6.4.1.4.2. Hidroģeoloģiskais modelis kalibrēts pēc pašreizēja (nosacīti) pjezometrisko līmeņu sadalījuma Atradnes urbumos (2016. gads). IVN ietvaros apsekotajos ūdensieguves urbumos (2020. gads), atradnes “*Mežā Ošāni*” un valsts posteņa “*Tīnūži*” monitoringa urbumos (2019. gads), ūdens līmeņu atzīmēm ezeros un karjerdīķos (pēdējie LIDAR²⁸ mērījumi), kā arī 1981. – 2002. gada līmeņiem Pļaviņu ūdens horizonta ūdensieguves urbumos (aprēķinu metodika, aprēķinu izdarīšanai nepieciešamo izejdatu (filtrācijas koeficienti, sprosts slāņu caurlaidība, neto infiltrācija, līmeņu atzīmes u.c.) ieguvei izmantotie informācijas avoti/ datu bāzes detalizētāk aprakstītas un skatāmas Ziņojuma 4. nodaļā). Ziņojumā iekļautie dati prognozei par ietekmēm ir iegūti modelēšanas rezultātā, kā arī Izstrādātāja ir vērsusies pēc informācijas gan pie valsts iestādēm, gan apkaimes atradņu izstrādātājiem.
- 6.4.1.4.3. Ziņojumā norādīti esošo dolomīta karjeru ietekmes novērtēšanai traucējoši faktori – pazemes ūdeņu līmeņu novērojumu (datu) trūkums ap Atradnes apkārtnē esošajiem karjeriem (izņemot atradnes “*Meža Ošāni*”) un atsūknējamā ūdens apjomu uzskaites trūkums šajos karjeros (atsūknēšanas apjomi karjeros netiek uzskatīti, kā arī nav aktuālu datu par karjerdīķu konfigurāciju, ūdens līmeņu atzīmēm tajos, kā arī karjeru izstrādes/ nosusināšanas režīmu). Ņemot vērā iepriekšminēto, visi hidroģeoloģiskie aprēķini Ziņojumā veikti pēc stacionārās filtrācijas vienādojumiem, pieņemot, ka karjeri tiks nosusināti nepārtraukti, neņemot vērā depresijas piltuves veidošanās ātrumu (kumulatīvās ietekmes novērtēšanai pieņemts, ka katras atradnes vidusdaļā atradīsies 1 ha liela atsūknēšanas bedre ar nepārtrauktu atsūknēšanas režīmu). Ziņojumā analizēts sliktākais Atradnes ietekmes scenārijs, izdarītas prognozes ar drošības rezervi (Ziņojuma 4. nodaļa, 12. pielikums).
- 6.4.1.4.4. Ziņojumā aprēķinātie gada vidējie pazemes ūdeņu pieteces apjomi karjeros:
 - 6.4.1.4.4.1. individuāla Atradnes izstrāde, nepārtraukti atsūknējot 1 ha bedri līdz derīgā slāņa apakšai (13 m v.j.l.), un pārtraucot apkārtējo dolomītu karjeru nosusināšanu – ap 6 tūkst. m³/dnn.
 - 6.4.1.4.4.2. atradņu “*Lāsītes*”, “*Vārpas*”, “*Ezerlīči*” vienlaikus izstrāde, nepārtraukti atsūknējot 1 ha bedres līdz derīgā slāņa apakšai katrā atradnes vidusdaļā – ap 28 tūkst. m³/dnn, t.sk. ap 4 tūkst. m³/dnn Atradnes karjerā.
- 6.4.1.4.5. Ziņojuma 3.2.2. nodaļa un Ziņojuma 12. pielikumā iekļauta informācija par hidroģeoloģisko apstākļu izmaiņām, to prognozēto ietekmes zonu, aku apsekošanas rezultātiem. Birojs secina, ka novērtēts:
 - 6.4.1.4.5.1. scenārijā pie individuālas Atradnes izstrādes, ietekmes zonas (depresijas piltuves) rādiuss sasniegs apmēram 2 km. Depresijas piltuves robeža nosacīti noteikta pēc pazeminājuma izolīnijas 0,5 m. Ietekmes būtiskuma novērtēšanai

²⁸ tālīzpētes tehnoloģija, kur tiek izmantoti redzamās gaismas un infrasarkanā apgabala viļņi. Svarīgākā lāzera funkcija ir nepārtraukta stara ģenerēšana, un šī stara atstarošanās pret objektu, kas ļauj veikt attāluma noteikšanu līdz objektam (skaidrojums no Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras mājaslapas www.lgia.gov.lv).

Ziņojumā norādīts, ka dabīgo sezonālo svārstību amplitūda var sasniegt 1,5 – 2 m.

- 6.4.1.4.5.2. Ziņojumā novērtētas kumulatīvās ietekmes visu atradņu izstrādes laikā, izstrādājot vienlaikus visas savstarpējā ietekmes zonā esošās atradnes. Novērtēts, ka izstrādes scenārijā pie vienlaikus visu atradņu izstrādes²⁹ (Ziņojuma 12. pielikuma 8. attēls), summējoties karjeru ietekmēm, prognozēta Daugavas ūdens horizonta depresijas piltuve³⁰ pie ūdens līmeņa pazeminājuma horizontā 1,0 m varētu sasniegt 3 km ap Darbības vietu un Pļaviņu ūdens horizontā - no 2 līdz 3 km. Ņemot vērā sliktāko kvartāra nogulumu caurlaidību, kā arī labu gruntsūdeņu saistību ar virszemes ūdeņiem, depresijas piltuve gruntsūdeņu horizontā būs mazāka un veidosies līdz ~2 km attālumā no Darbības vietas. Ziņojumā secināts, ka faktiskā depresijas piltuve un atsūknējamo ūdeņu apjomi varētu būt mazāki par norādītājiem, jo visas dolomītu atradnes iespējams netiks nosusinātas paralēli, kā arī dolomītu ieguve atradnē “Ezerlīči” varētu netikt veikta (slikta materiāla kvalitāte pie dziļa ieguluma (derīgais materiāls – Pļaviņu svītas dolomīti), kas nosaka arī lielus ūdens atsūknēšanas apjomus).
- 6.4.1.4.5.3. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam, sasniedzot maksimālos karjera izmērus, prognozētais gruntsūdens līmeņa pazeminājums ūdens horizontā lielāks par 1,0 m varētu būt līdz 1,2 km rādiusā ap karjeru.
- 6.4.1.4.6. Secināts, ka pazemes ūdeņu atsūknēšana derīgo izrakteņu ieguves procesā Atradnē radīs vērā ņemamas pagaidu pazemes ūdeņu stāvokļa izmaiņas dolomīta izstrādes laikā (sagaidāma intensīva pagaidu ietekme dolomīta izstrādes laikā). Ziņojumā uzsvērts, ka Atradnes izstrādi plānots veikt fragmentāri un pakāpeniski, nosusinot aktuālu dolomīta ieguves laukumu (Ziņojumā Atradnes teritorija ir sadalīta 6 zonās), nevis visu Atradnes teritoriju.
- 6.4.1.4.7. Derīgo izrakteņu ieguves karjeru ietekmes zonā ir vairāki ūdensieguves urbumi, spices un grodu akas kvartāra nogulumos, Daugavas, Salaspils un Pļaviņu svītu dolomītos:
- 6.4.1.4.7.1. Ziņojumā secināts, ka derīgo izrakteņu ieguve galvenokārt ietekmēs Daugavas ūdens horizonta urbumus un kvartāra nogulumu grodu akas un spices³¹. Prognozēts, ka Atradnes individuāla izstrāde var ietekmēt 11 ūdens ņemšanas vietas, savukārt visu atradņu vienlaikus izstrāde – apmēram 38 ūdens ņemšanas vietas.
- 6.4.1.4.7.2. Ziņojumā Atradnes izstrādes ietekme uz Pļaviņu ūdens horizonta depresijas piltuvi novērtēta kā nebūtiska (uz dabīgo sezonālo svārstību fona). Balstoties uz modelēšanas rezultātiem, prognozēts, ka būtiskāko ietekmi galvenokārt varētu atstāt Atradnes apkaimes karjers – atradnes “Ezerlīči” potenciāli dziļš karjers. Ziņojumā izdarīts secinājums, ka apdraudēti ir tikai atradnei “Ezerlīči” tuvākie Pļaviņu ūdens horizonta urbumi, kas atrodas depresijas piltuves vidusdaļā, kur pjezometriskā līmeņa pazemināšanās sasniegs 5 un vairāk metrus (nav izslēgta varbūtība, ka problēmas varētu rasties nekvalitatīvi ierīkotajos ūdensieguves urbumos, ar zemiem īpatnējiem

²⁹ Aprēķinātie kopējie atsūknējamā ūdens apjomi pie nepārtrauktas dolomītu nosusināšanas ap 28 tūkst. m³/d, t.sk. ap 4 tūkst. m³/d atradnes “Granāti” teritorijā.

³⁰ Aprēķinātais ūdens līmeņa pazeminājumus 1 m.

³¹ Ziņojumā skaidrots, ka lielākajā daļā atradņu derīgais izraktenis ir Daugavas svītas dolomīti un saistībā ar to augstu caurlaidību, veidojas plaša depresijas piltuve, tādēļ Daugavas ūdens horizonts ir galvenais ietekmētais horizonts, savukārt seklākajās kvartāra nogulumu akās jau sākotnējais ūdens slānis ir neliels, tāpēc pat neliels gruntsūdeņu līmeņu pazeminājums apdraud šo aku izmantošanu.

debitiem un īsu ekspluatācijas kolonnu). Ietekmes zonā esošie ūdensapgādes avoti apzināti Ziņojuma 3.2.1. tabulā.

- 6.4.1.4.8. Tuvākās nozīmīgākās pazemes ūdeņu atradnes atrodas Ikšķilē (“*Ikšķile*”) un Ogrē (“*Zilie Kalni*”) – 2,3 un 3,8 km attālumā no Atradnes. Abās ūdensgūtnēs dziļurbumos tiek izmantots Gaujas ūdens horizonts. Paredzētā darbība neskars Gaujas horizontu, kas ieguļ zem Pļaviņu un Amatas ūdens horizontiem, kā arī neapdraud minēto pazemes ūdensgūtnu ūdens resursus un to izmantošanu.
- 6.4.1.4.9. 2 km rādiusā no Atradnes atrodas vairāk nekā 120 dīķi, vairāki dīķi ietveras jau esošās depresijas piltuves rādiusā. Uzsākot Paredzēto darbību Atradnē, daļa dīķu atradīsies zonā, kur ūdens līmenis pazemināsies par 0,5 m, bet veicot izstrādi visās atradnēs – 1 m zonā. Ziņojumā pieņemts, ka pirmsšķietami lielākā daļa dīķu atrodas sekļajos gruntsūdeņos, un to ūdens līmenis atkarīgs no dabiskajām svārstībām. Atbilstoši ilggadīgiem novērojumiem valsts monitoringa postenī “*Tīnūži*” Mazās Juglas krastā (3 km attālumā virzienā uz ZA no Atradnes), pazemes ūdeņu līmeņu sezonālās svārstības amplitūda kvartāra nogulumos ir 1,5 m. Ņemot vērā to, ka nevar izslēgt varbūtību, ka kāds no dīķiem, kam ir izstrādāti dīķa būvniecības vai dīķa tehniskais projekts (kopskaitā 15), atrodas arī dziļāk – dīķiem, kam ir legāls būvniecības statuss, pie apstākļiem, ja šo dīķu īpašnieki nodrošinās brīvu piekļuvi tiem, Ierosinātāja apņēmusies nodrošināt dīķu topogrāfisko uzmērīšanu, lai nākotnē varētu izvērtēt, vai ūdens atsūkšanās Atradnē ietekmē ūdens līmeņa pazemināšanos dīķos.
- 6.4.1.5. Ziņojuma ietvaros pieņemts, ka pēc atradņu izstrādes karjerus appludinās, nolīdzinot malas, izlīdzinot atbērtnes un izveidojot karjerdīķus (ūdenstilpes). Ietekme (ūdens stāvokļa izmaiņas) pēc karjeru rekultivācijas novērtēta kā paliekoša (katra karjera atsevišķas ietekmes, kā arī vairāku karjeru ietekmes vietām summēsies, vietām savstarpēji kompensēsies, veidojoties sarežģītas formas kopējai depresijas piltuvei), bet nebūtiska (neliela). Ziņojumā uzskaitītie galvenie faktori, kas nosaka paliekošas pazemes ūdeņu stāvokļa izmaiņas ap karjerdīķiem skatāmas Ziņojuma 114. lpp. apkašsadaļā 3.2.2. “*Hidroloģisko apstākļu izmaiņas*” (tā, piemēram, norakstos nogulumos aizvietos ūdens slānis, izlīdzinoties ūdens virsmai karjerdīķa teritorijā, – tas izraisīs pazemes ūdeņu līmeņa krišanos un celšanos attiecīgi dabiskas plūsmas augštecē un lejtecē u.c.). Ziņojumā secināts, ka kopumā paliekošās pazemes ūdeņu līmeņu izmaiņas pēc karjeru rekultivācijas ir būtiski mazākas par pagaidu izmaiņām dolomīta izstrādes un ūdens atsūkšanās laikā, un nepārsniegs dabisko sezonālo svārstību amplitūdu.
- 6.4.1.6. Ziņojumā attiecībā uz iespējamību, ka Paredzētās darbības rezultātā varētu tikt piesārņotas ūdens ņemšanas vietas, norādīts, ka dolomīta ieguve Atradnē teorētiski var ietekmēt tikai seklu viensētu aku un urbumu ūdens kvalitāti, un tikai tajās vietās, kur karjerā atsūknējama ūdens infiltrosies atpakaļ pazemē. Ziņojumā skaidrots, ka atbilstošie hidrauliskie priekšnosacījumi veidosies tikai koplietošanas ūdensnoteku un valsts nozīmes ūdensnotekas Urgas zonā. Vienlaikus Ziņojumā norādīts, ka pētāmajā teritorijā pazemes ūdeņu kvalitāte kvartāra nogulumos Daugavas un Pļaviņu svītas dolomītos ir ļoti līdzīga, – visur ir izplatīti hidroģēnkarbonātu kalcija tipa saldūdeņi, tādēļ secināts, ka karjerā atsūknēto ūdeņu recirkulācija nevar piesārņot ūdens ņemšanas vietas.
- 6.4.5.4. Lai arī Darbības vietas tuvumā nav nozīmīgu ūdensgūtnu jeb pazemes ūdeņu atradņu un tā nepārklājas un nesaskaras ar pazemes ūdens atradnes aizsargjoslām, tomēr – novērtējot prognozēto depresijas piltuvi kopskatā ar informāciju par viensētām ietekmes areālā, secināms, ka ūdens ņemšanas vietas lielākajā daļā gadījumu būtu vērtējamas kā apdraudētas un norādāms, ka ar Paredzēto darbību ietekme uz

ūdensapgādi nepārprotami palielināsies. Birojs secina, ka Ziņojumā veiktā matemātiskā modelēšana ļauj novērtēt, kādās platībās un apjomā ar Paredzēto darbību sagaidāma ietekme depresijas piltuves areālā un Ziņojumā sniegta piesardzīgākā prognoze, jo Paredzētās darbības ietekmes apjoms, kad tas vērtējumā atspoguļots individuāli, ir lielāks par sagaidāmo. Ziņojuma izstrādē izmantotie dati ir atzīstami par pietiekošiem, tomēr, saprotot, ka nav reāli iegūt pilnīgu un ticamu informāciju par visiem būtiskajiem ģeoloģiskajiem un hidroģeoloģiskajiem apstākļiem, ir iespējami ūdensapgādes apgrūtinājumi vairāku viensētu ūdensapgādes avotos (ūdensieguves urbumi, akas, spices). Līdz ar to attiecībā uz pazemes ūdeņu līmeņu izmaiņu kontroli secināms, ka vairāku monitoringa urbumu pāru ierīkošana (ar seklu urbumu kvartāra slānī un dziļāku urbumu Daugavas svītas dolomītos; ar pazemes ūdeņu līmeņu mērījumu biežumu: reizi ceturksnī pie nepārtrauktās karjera atsūknēšanas un vismaz reize mēnesī pie epizodiskās nosusināšanas) ļautu fiksēt nelabvēlīgās tendences un noteikt iemeslu, vai tas ir Atradnes izstrādes dēļ vai dabisko sezonālo līmeņu svārstību dēļ. Gadījumā, ja tiek konstatēta būtiska, ar sezonālām svārstībām nesaistīta ūdens līmeņa pazemināšanās, derīgo izrakteņu ieguvējam ir jābūt gatavam veikt darbības, kas nodrošinātu sākotnējā ūdens līmeņa atjaunošanos. Šajā aspektā Ierosinātāja ir apņēmusies veikt pasākumus, lai nepasliktinātu derīgo izrakteņu izstrādes depresijas piltuves zonā esošo māju ūdens apgādi, nepieciešamības gadījumā ierīkojot jaunus ūdensapgādes avotus, ja dolomīta ieguves rezultātā tiks traucēta ūdens apgāde. Līdz alternatīva ūdensapgādes avota izveidei attiecīgo māju tuvumā paredzēts uzstādīt ūdens tvertni īslaicīgai iedzīvotāju apgādei ar dzeramo ūdeni (panākta mutiska vienošanās ar Ogres novada pašvaldības aģentūru “*Ogres komunikācijas*”).

- 6.4.5.5. Atbilstoši Ziņojumam, atsūknētā ūdens nostādināšana paredzēta nostādināšanas sistēmā, kas sastāvēs no nosēddīķiem ar tālāku novadīšanu koplietošanas ūdensnotekā un ieplūdi valsts nozīmes ūdensnotekā Urga. Ziņojumā iekļauts secinājums, ka pēc atsūknētā ūdens nostādināšanas, tiks nodrošināta kvalitatīva suspendēto vielu nostādināšana un ūdens novadīšana ūdensnotekās atbilstošā kvalitātē. Tomēr Ziņojums nesatur nosēddīķu raksturojošos parametrus un aprēķinus, kas pamatotu atbilstošās kvalitātes nodrošināšanai izvēlēto nosēddīķu platības pietiekamību. Tādēļ Ierosinātājam ar lielāku rūpību ir jāpieiet šī ietekmes aspekta risināšanai, tostarp derīgo izrakteņu ieguves projektā jāprojektē un aprēķinos jāpamato gan atbilstīga nostādināšanas dīķa platība, gan konfigurācija, kas plānotajā caurplūdē var nodrošināt caurplūdes (straumes) ātruma samazināšanu un suspendēto vielu nosēšanas. Vērtējot ietekmi uz Urgas upes ūdens kvalitāti, Birojs ņem vērā, ka attālums no novadīšanas vietas līdz ietekai Urgas upē pārsniedz 1 km, kas ir salīdzinoši liels attālums un suspendēto vielu izgulsnēšanās (ja tādas nonāktu meliorācijas grāvju sistēmā) ir ticama (maz varbūtīgas ir arī Urgas upes ūdens temperatūras būtiskas izmaiņas). Tomēr tas nenozīmē, ka varētu būt pieļaujama nenostādināta ūdens novadīšana meliorācijas teknēs (Ierosinātājam ir jānodrošina ūdens nostādināšana).
- 6.4.5.6. IVN ietvaros veikts Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz meliorācijas sistēmu novērtējums (sertificēts būvinženiera³² atzinums pievienots Ziņojuma 25. pielikumā). Novērtēts, ka ūdensnoteku ŪSIK 412345436:64, 412345436:44, 412345436:01 ūdenslīmeņu izmaiņas neradīs šo ūdensnoteku pieguļošo īpašumu applūšanas draudus. Koplietošanas ūdensnotekas ŪSIK 412345436:44 plastmasas caurtekas ar DN600 spēs caurvadīt papildus pievadīto ūdens daudzumu no Darbības vietas, neradot caurtekā spiediena režīmu un neradot pieguļošo īpašumu applūšanas draudus. Zem valsts reģionālā autoceļa P10 *Inčukalns—Ropaži—Ikšķile* esošā betona caurteka ūdensnotekā Urga ŪSIK 412345436:01 pie pik.72/70 spēs caurvadīt papildus

³² Sertifikāta Nr. 3-01929.

pievadīto ūdens daudzumu no Darbības vietas. Eksperts rekomendējis veikt koplietošanas ūdensnotekas ŪSIK 412345436:44 gultnes atjaunošanu (nenorokot nogāzes). Savukārt saistībā ar sedimentācijas (nostādināšanas) baseina izveidi, norādīts, ka tas veicams testēšanas režīmā līdz atrod optimālu baseina izmēru un risinājumu kvalitatīvai suspendēto vielu nostādināšanai, jo bez precīzām atsūknētā ūdens analīzēm nav iespējams noteikt kāds būs suspendēto vielu apjoms un to daļiņu izmērs. Eksperts rekomendējis divu baseinu sistēmu.

6.4.5.7. Apkopojot iepriekš minēto, Birojs atzīst, ka Paredzētās darbības ietekme uz hidroloģiskajiem un hidroģeoloģiskajiem apstākļiem Ziņojumā ir vērtēta un tajā iestrādāti arī risinājumi, lai būtiskas un nelabvēlīgas ietekmes nepieļautu. Vienlaikus jāņem vērā, ka IVN ir tikai iepriekšēja prognoze, tādēļ nepieciešama arī ietekmes uzraudzība, kas ļauj iespējami savlaicīgi reaģēt – konstatēt būtiskas izmaiņas, novērtēt tās un nepieciešamības gadījumā koriģēt Paredzēto darbību (monitoringa sistēmas izveide un monitoringa veikšana). Ziņojumā secināts, ka monitoringa sistēmā jāietver pasākumi karjerā atsūknējamo ūdeņu apjomu un kvalitātes mērījumiem, ūdens līmeņu novērojumi kvartāra nogulumu gruntsūdeņu horizonta un Daugavas svītas dolomītu ūdens horizonta monitoringa urbumos, kā arī papildus jāparedz novadāmā ūdens kvalitātes mērījumu veikšana. Precīzus monitoringa nosacījumus, vietas paraugu ņemšanai, to biežumu paredzēts iestrādāt derīgo izrakteņu ieguves projektā. Lemjot par nosacījumu izvirzīšanu saskaņā ar **Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu, Birojs ņem vērā Novērtējuma likuma 26. panta pirmās daļas 2. punktā noteikto, ka Ierosinātāja ir atbildīga par Ziņojumā ietverto risinājumu īstenošanu, tai skaitā tādu risinājumu īstenošanu, kuri paredzēti, lai novērstu, nepieļautu vai mazinātu un, ja iespējams, atlīdzinātu Paredzētās darbības būtisko negatīvo ietekmi uz vidi. Vienlaikus, ņemot vērā visu iepriekš minēto un Ziņojumā novērtēto, Birojs uzskata, ka konkrētajā gadījumā saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu arī Biroja atzinumā ir pamatoti noteikt, ka Paredzētās darbības realizācijas gadījumā ir jānodrošina šādi nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība īstenojama vai nav pieļaujama:**

- a) **Paredzētās darbība veicama, Atradnē derīgos izrakteņus iegūstot atbilstoši Ziņojumā iestrādātajam risinājumam.**
- b) **Atsūknētā ūdens novadīšana nedrīkst nozīmīgi pasliktināt ūdens kvalitāti saņemtajās ūdenstecēs, tostarp meliorācijas teknēs, tādēļ nav pieļaujama nenostādināta ūdens novadīšana ārpus Darbības vietas. Atbilstīgas platības/tilpuma un konfigurācijas nostādināšanas baseina precīzi parametri aprēķināmi un nosakāmi derīgo izrakteņu ieguves projektā.**
- c) **Ja tiek paredzēta dolomīta šķembu (saražotās produkcijas) skalošana, tā pieļaujama tikai izmantojot noslēgta cikla mazgāšanas tehnoloģiju.**
- d) **Ierosinātajai ir jāizstrādā monitoringa sistēma, kas aptver gan pazemes ūdens līmeņu, gan ietekmes uz ūdensapgādi un ūdens kvalitāti uzraudzību un kontroli, un jānodrošina monitoringa veikšana. Precīzi monitoringa nosacījumi vietas urbumu izvietojumam un paraugu ņemšanai, to biežumam, izstrādājami derīgo izrakteņu ieguves projekta un monitoringa programmas stadijā, kur tie precizējami, ņemot vērā šādas no IVN rezultāta izrietošas prasības:**
 - i. **Jāveic atsūknētā ūdens apjoma uzskaitē un kvalitātes mērījumi pirms novadīšanas meliorācijas grāvī un Urgas upē. Novadāmā ūdens kvalitātes noteikšanā nosakāma vismaz suspendēto vielu koncentrācija un temperatūra.**

- ii. Pazemes ūdens monitorings uzsākams jau pirms derīgo izrakteņu ieguves uzsākšanas, kur nepieciešams – nodrošinot arī papildus pazemes ūdens novērojumu urbuma tīkla ierīkošanu.
 - iii. Monitoringa programmai jāaptver sistēma un nosacījumi ūdens līmeņu un ūdens kvalitātes savlaicīgai uzraudzībai, lai varētu kontrolēt, kāda ir ietekme uz potenciāli riska viensētu ūdensapgādi (akām); ūdens līmeņa vai tā kvalitātes būtiska pazeminājuma gadījumā jānodrošina alternatīvi risinājumi viensētu ūdensapgādei.
 - iv. Jāveic monitoringa rezultātu izvērtējums, un visi monitoringa rezultāti un to izvērtējums jāiesniedz arī Dienestā un vietējā pašvaldībā. Atkarībā no monitoringa un izvērtējuma rezultātiem – lemjams par papildus pasākumiem, tajā skaitā Paredzētās darbības realizācijas nosacījumu un ierobežojumu nepieciešamību.
- e) Ar Paredzētās darbības realizāciju nedrīkst tikt traucēta apkārtnes teritoriju meliorācijas sistēmu funkcionēšana, būtiski ietekmēts mitruma režīms. Attiecīgi jānodrošina, ka novadgrāvjiem visā garumā līdz ietekai Urgas upē ir caurlūdei nepieciešamie tehniskie parametri.
 - f) Jānodrošina saņemotās ūdensteces (novadgrāvja) stāvokļa uzraudzība un periodiska tīrīšana, kā arī citi tehnisko parametru uzturēšanas darbi, ja nepieciešams, šos pasākumus atkārtojo pēc katra dolomīta izstrādes cikla.
 - g) Jāparedz un jārealizē pasākumi, lai Paredzētās darbības rezultātā nepieļautu naftas produktu un citu piesārņojošo vielu nokļuvi gruntī, virszemes un pazemes ūdeņos.
 - h) Ja Paredzētās darbības plānošanas vai realizācijas gaitā tiek noteikti citi ieguves, apjoma, laika u.c. risinājumi, kas Ziņojuma gaitā nav novērtēti vai pārsniedz Ziņojumā novērtētos lielumus, veicams šādu izmaiņu būtiskuma novērtējums un pie nepieciešamības – ietekmes sākotnējais izvērtējums saskaņā ar Novērtējuma likuma 3. ² panta pirmās daļas 3. punktu. Šis nosacījums attiecināms arī uz citiem Paredzētās darbības un tās radītās ietekmes aspektiem (t.i. ne tikai saistībā ar hidroloģiju un hidroģeoloģiju).

6.4.2. Ietekme uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību, *Natura 2000* teritoriju un ainavu:

- 6.4.2.1. Vērtējot Paredzētās darbības un citu esošo darbību kopējo un savstarpējo ietekmi uz bioloģisko daudzveidību un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, jāņem vērā divi būtiski vērtēšanas virzieni. Pirmkārt, ar Paredzēto darbību tiks pārveidots līdzšinējais vides stāvoklis darbības vietā, ieguves platībā tiktu zaudēta pašreizējā veģetācija, mainīts teritorijas reljefs. Otrkārt, ieguve un ar to saistītā ūdens atsūkšanās rada gruntsūdens un pazemes ūdens līmeņa izmaiņas, kas var ietekmēt un ietekmēt arī augsnes mitruma režīmu, var izsaukt izmaiņas veģetācijā teritorijās, kas ir ārpus Darbības vietas. To, cik plaša ir šāda ietekmes zona, atkarīgs gan no ieguves risinājumiem, dziļuma un platības, gan no savstarpējās ietekmes ar citām līdzīgām darbībām, gan konkrētās vietas hidroloģiskajiem, hidroģeoloģiskajiem apstākļiem. Nozīmīgākās (tajā skaitā summārās) ietekmes uz Dabas parku, ko ieguve Atradnē un apkaimes atradnēs varētu radīt, ir saistīta ar ūdeņu atsūkšanu no karjeriem un prognozējamo pazemes ūdens līmeņa pazemināšanos gan kvartāra gruntsūdens, gan Daugavas ūdens horizontā. Proti, ir sagaidāms, ka pazemes ūdens līmeņa pazeminājuma zona (summāri ar ieguves darbiem citās atradnēs) skartu arī teritorijas, kas atrodas Dabas parkā.

6.4.2.2. Atbilstoši Dabas parka raksturojošai informācijai norādāms:

- 6.4.2.2.1. Dabas parka īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (turpmāk – ĪADT) kods ir LV0305200. Atbilstoši likuma “*Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām*” (turpmāk – ĪADT likums) 43. panta otrai daļai un ĪADT likuma pielikuma 48. punktam Dabas liegums ir B tipa aizsargājamā teritorija, kas noteikta īpaši aizsargājamu sugu, izņemot putnus, un īpaši aizsargājamu biotopu aizsardzībai. Dabas parka teritorijas lielāko daļu aizņem ES nozīmes aizsargājamo biotops 9060³³ *Skujkoku meži uz osveida reljefa formām* (biotopu veido meža veģetācijas komplekss uz osiem, osveida reljefa formām un to tuvumā).
- 6.4.2.2.2. Dabas parkam ir izstrādāts Dabas aizsardzības plāns 2011. – 2021. gadam³⁴ (turpmāk – Dabas aizsardzības plāns), saskaņā ar kuru par nozīmīgākajām dabas vērtībām Dabas parkā tiek uzskatītas: 9060 *Skujkoku meži uz osveida reljefa formām*, 91D0* *Purvaini meži*, 7110* *Aktīvi augstie purvi* (turpmāk – biotops 7110*).
- 6.4.2.2.3. Saskaņā ar Dabas parka *Natura 2000* teritorijas standarta datu formu³⁵ galvenās kvalificējošās Dabas parka aizsardzības pazīmes, kas nosaka *Natura 2000* teritorijas kvalitāti un nozīmīgumu, ir biotops 9060 *Skujkoku mežs uz osveida reljefa formām* un biotops 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži*. Galvenās kvalificējošās sugas, kuras aizsardzībai *Natura 2000* teritorija noteikta, ir meža silpurene (*pulsatilla patens*) un smiltāja nelķe (*dianthus arenarius ssp. arenarius*).
- 6.4.2.2.4. Saskaņā ar Dabas aizsardzības plānu Dabas parka aizsardzība un izmantošana realizējama bez speciāla teritorijas dalījuma funkcionālās zonās³⁶ (Dabas parka teritorijai nav izstrādāti individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi un tā nav sadalīta funkcionālajās zonās).
- 6.4.2.2.5. Dabas aizsardzības plānā (3. nodaļas 3.1. sadaļa) definēti šādi Dabas parka aizsardzības un apsaimniekošanas ilgtermiņa mērķi: “1. *Saglabāta Zilo Kalnu osu ekosistēmu ar tai raksturīgo biotopu un sugu kompleksu un nodrošināta tās ilgtspēja, t.sk. nodrošināta aizsargājamo sugu un biotopu saglabāšana; saglabātas tipiskās osu ainavas un to struktūra. 2. Nodrošināta daudzfunkcionāla teritorijas izmantošana dabas izziņai, atpūtai un sportam, optimāli sabalansējot dabas aizsardzības un rekreācijas funkcijas; teritorijā tiek veidota un uzturēta šim mērķim atbilstoša dabas izziņas un rekreācijas infrastruktūra. 3. Nodrošināta dabas parka pārvaldīšana un apsaimniekošana atbilstoši aizsargājamās teritorijas mērķiem, t.sk. nodrošināta pastāvīga teritorijas uzraudzība un izmantošanas noteikumu ievērošanas kontrole”.*
- 6.4.2.2.6. Dabas aizsardzības plānā un Ziņojumā norādīts, ka dabas parka teritorijā ietilpst vēsturiski izstrādāts karjers ~ 20 ha platībā (Dubkalnu karjers), kura izstrāde pārtraukta 2003. gadā. Karjeram pamazām aizpildoties ar pazemes ūdeņiem, ir izveidojušās divas ūdenstilpes: lielā ūdenstilpe (~ 18 ha) karjera A daļā un mazais un seklākais dīķis – R malā. Ūdenstilpes ir noslēgti beznoteces un beziētes baseini, ūdens apmaiņa tajās ir niecīga, jo tās nav saistītas ar ūdenstecēm – tajās neieplūst un no tām neiztek neviena ūdenstece; minimālu

³³ ES nozīmes biotopa kods (ar zvaigznīti (*) apzīmēti ES prioritārie biotopi).

³⁴ Dabas aizsardzības plāns 2011. – 2021. gadam, kurā izvērtētas Dabas parka dabas vērtības, līdzšinējās ietekmes faktori, definēti aizsardzības mērķi u.c. ar teritorijas aizsardzību un apsaimniekošanu saistītie jautājumi.

³⁵ Publiski pieejama: <https://natura2000.eea.europa.eu/>.

³⁶ Aizsargājamās teritorijas aizsardzības un plānošanas instruments, kas nošķir dabas vērtību un funkcionālā ziņā atšķirīgas teritorijas, ar mērķi tajās noteikt dabas vērtību saglabāšanai atbilstošākās aizsardzības prasības.

ūdens apmaiņu rada tikai pazemes ūdeņu kustības un nokrišņi. Slapjās un pārmitrās ieplakas osu piekāvē vairākās vietās ir nosusinātas ar sekliem grāvjiem, to kopējais garums ir 2,7 km.

- 6.4.2.3. ĪADT likuma 43. panta ceturtā daļa noteic, ka paredzētajai darbībai, kas atsevišķi vai kopā ar citu paredzēto darbību var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*), veic ietekmes uz vidi novērtējumu, bet 43. panta piektā daļa noteic, ka paredzēto darbību atļauj veikt, ja tā negatīvi neietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem.
- 6.4.2.4. Paredzēto darbību nav plānots realizēt *Natura 2000* teritorijā – Dabas parkā (Darbības vieta atrodas ~ 1,2 km attālumā no Dabas parka robežas), tomēr ar tās realizāciju (summējoties arī ar ietekmi no citām līdzīga rakstura darbībām) saistītā depresijas piltuve pie maksimālā izplatības scenārija sasniegtu Dabas parku. Novērtējot un nosakot darbības realizācijas nosacījumus, nepieciešams atrast saprātīgu līdzsvaru starp teritorijas attīstību un dabas aizsardzību, nepieļaujot, ka saimnieciskā darbība negatīvi ietekmē *Natura 2000* teritorijas ekoloģiskās funkcijas un integritāti, kā arī nepieļaujot, ka tā nonāk pretrunā ar teritorijas izveidošanas un aizsardzības mērķiem:
- 6.4.2.4.1. DAP, vērtējot Paredzētās darbības ietekmes būtiskumu, izteikusi bažas, ka visu karjeru izstrāde varētu radīt negatīvu kumulatīvu ietekmi uz Dabas parka biotopu 7110* ar pundurbērza (*Betula nana*) atradni (Dabas parka teritorijā netālu no zonas, kurā sagaidāms gruntsūdens horizonta līmeņa pazeminājums par 1 m, atrodas biotops 7110* ar retas un īpaši aizsargājamas, Latvijā izzūdošas sugas – pundurbērza atradni).
- 6.4.2.4.2. Ziņojuma 28. pielikumā Izstrādātāja skaidro, ka “[...]dabas parka teritoriju vēsturiski ietekmē karjeru izstrāde grants ieguvei Dubkalnu karjerā aptuveni 20 ha platībā. Vēsturiskā Dubkalnu karjera ietekme uz hidroloģisko režīmu uzskatāmi redzama Ziņojuma 12. pielikuma 10. attēlā “Paliemoša depresijas piltuve pēc visu karjeru rekultivācijas”. Biotopa Aktīvi augstie purvi (biotopa kods 7110*) platībā (poligona nr. 17AP116_1443) apsekojuma laikā 2017. gadā secināts, ka atlikušajā nelielajā – aptuveni 0,5 ha, purva fragmentā novērojama ļoti senas nosusināšanas ietekme. Ņemot vērā, ka konstatētā pundurbērza *Betula nana* atradne saglabājusies šajā platībā ilgstošas nosusināšanas ietekmē, kā arī to, ka ūdens režīmu augstajos purvos pamatā nosaka barošanās no nokrišņu ūdeņiem, paredzētās darbības ietekmētās gruntsūdens horizonta līmeņa pazemināšanās kumulatīvā ietekme vērtējama kā nebūtiska un paliemošās gruntsūdens līmeņa izmaiņas pēc karjeru rekultivācijas ir pielīdzināmas dabiskajam gruntsūdens līmeņa sezonālajām svārstībām”.
- 6.4.2.4.3. Birojs, aplūkojot DDPS OZOLS³⁷ attēloto ģeotelpisko informāciju, secina, ka biotops 7110* nelielās platībās Dabas parkā ir pārstāvēts tikai divās vietās, – Dabas parka DR un ZA. Līdz ar to nevar izslēgt ietekmes palielināšanos, kas tiešā mērā varētu skart vienu no tiem. Turklāt, atbilstoši Dabas aizsardzības plānam, biotops 7110* ir iekļauts to dabas vērtību sarakstā, kas veido Dabas parka aizsardzības pazīmes.
- 6.4.2.5. DAP papildu bažas izteikusi arī par ietekmi uz biotopa 9080* *Staignāju mežs* (turpmāk – biotops 9080*) poligonu ar tajā sastopamo īpaši aizsargājamas ķērpju sugas kastaņbrūnā artonija (*Arthonia spadicea*) dzīvotni, ko skars gruntsūdeņu līmeņa pazeminājums par 1 m (Ziņojuma 12. pielikuma 8. attēls “*Pagaidu depresijas piltuve*”).

³⁷ Skatīta 10.03.2022.

visu atradņu izstrādes laikā – karjeru kumulatīva ietekme visu karjeru izstrādes laikā”):

- 6.4.2.5.1. Ziņojuma 28. pielikumā Izstrādātāja sniegusi skaidrojumu: “[..] vērtējot iespējamās ietekmes, jāņem vērā, ka teritorija, kurā konstatēts biotopa 17LS673_132 poligons, atrodas cita sateces baseina teritorijā (atbilstoši ZMNĪ meliorācijas kadastrs informācijas sistēmas datiem – sateces baseins nr. 4123454513) nekā paredzētās darbības teritorija. Attiecīgi būtiskāku ietekmi uz biotopa platību, iespējams, rada meliorācijas sistēmas, kas saistītas ar koplietošanas novadgrāvi nr. 4123454513:13, kas atrodas aptuveni 200 m attālumā uz dienvidiem no biotopa poligona. Papildus tam, reljefa datus un dabā konstatējams vēsturisks susināšanas grāvis, kas izveidots ūdens novadīšanai no lokāla pazeminājuma, kur konstatēts biotops, dienvidrietumu virzienā. Arī šim grāvim gan vēsturiski, gan arī šobrīd ir iespējama ietekme uz biotopa poligona hidroloģiju”.
- 6.4.2.5.2. Birojs, aplūkojot DDPS OZOLS attēloto ģeotelpisko informāciju, secina, ka biotops 9080* izolēta laukuma formā (biotopa platība ~ 0,8 ha) atrodas ~ 1,1 km attālumā virzienā uz ZA no Atradnes, ārpus Dabas parka robežām (nav tā tiešā tuvumā). Secināms, ka Paredzētās darbības ietekmes ir saistītas ar likumsakarībām un mijiedarbībām, kas nosaka teritorijas struktūru un funkcijas (hidroloģiskais režīms) un šādā kontekstā nevar izslēgt ietekmi uz īpaši aizsargājama biotopa 9080* fragmentu, kas var izpausties kā kvalitātes samazināšanās.
- 6.4.2.6. Lai gan ietekmes apjoms ietekmes skartajā Dabas parka daļā netiek prognozēts lielāks par ietekmi, ko rada sezonālās svārstības, ietekmēm ir summāra daba (summāra arī ar izmaiņām, ko rada dabiskie procesi). Tādēļ Paredzētās darbības ietekmes vērtētas, izsverot to, vai un kā tās varētu ietekmēt Dabas parka ekoloģiskās funkcijas un viengabalainību, kā arī ietekmēt tā aizsardzības mērķu sasniegšanu.
- 6.4.2.7. Ietekmes uz *Natura 2000* teritoriju izvērtējums, tajā skaitā kopskatā ar faktoriem, kas jau pirms Paredzētās darbības iespējamās īstenošanas ietekmē tā teritoriju, ietverts G. Eriņa Atzinumā, kā arī attiecīgajās Ziņojuma nodaļās. Nav konstatēts, ka Paredzētā darbība radīs tādas ietekmes, kuru rezultātā varētu samazināties īpaši aizsargājamu biotopu vai sugu dzīvotņu platības. Tāpat nav konstatēts, ka Paredzētās darbības ietekmē varētu tikt veicināta vai izraisīta īpaši aizsargājamu biotopu vai sugas dzīvotņu fragmentācija, radīti traucējumi augu sugām, nav konstatēts, ka Paredzētā darbība varētu izsaukt aizsargājama dabas vērtību platības zudumu.
- 6.4.2.8. Saskaņā ar Eiropas Komisijas norādījumiem ietekmes uz *Natura 2000* teritoriju novērtējumam³⁸, secinājumi par ietekmes būtiskumu atkarīgi no vairākiem faktoriem, tai skaitā ietekmes mēroga, veida, pakāpes, attiecīgo biotopu vai sugu dzīvotņu aizsardzības nosacījumiem, neaizsargātības u.c., tādēļ īpaši aizsargājama biotopa kvalitātes iespējama samazināšanās ne vienmēr kvalificējama kā nozīmīga un tāda, kas ietekmē teritorijas saglabāšanas mērķu sasniegšanu. Konkrētajā gadījumā, balstoties uz veikto novērtējumu, secināms, ka Paredzētās darbības īstenošana var būt pieļaujama, tomēr ar nosacījumu, ka tā tiek īstenota risinājumā, kas rada pēc iespējas mazāko ietekmi (ieguve īstenojama karjera dziļumu un laukumu palielinot pakāpeniski). Tāpat ņemams vērā, ka līdzšinējo ietekmes faktoru iespējamās ietekmes novērtējums nav veikts – līdz šim Atradnes apkaimes atradņu izstrādātāji nav ieviesuši vides stāvokļa monitoringa pasākumus (ne attiecībā uz pazemes ūdens stāvokļa

³⁸ Sk. Eiropas Komisijas vadlīnijas “*Natura 2000* teritoriju apsaimniekošana. Direktīvas 92/43/EEK 6. panta noteikumi”, 2018. gads (38. lpp.).

monitoringu, ne attiecībā uz veģetācijas monitoringu (netiek fiksētas iespējamo gruntsūdens līmeņa izmaiņas uz Dabas parka biotopiem)), tāpat konstatējams, ka nav pieejamas pazemes ūdeņu stāvokļa monitoringa atskaites (pazemes ūdeņu stāvokļa monitoringa rezultāti – nav pieejami reģistri pēc kuriem varētu secināt par būtiskām/ nebūtiskām svārstībām pēc ieguves darbu uzsākšanas apkaimes atradnēs)), secinājumus par šiem faktoriem ilgtermiņā iespējams izdarīt tikai pēc vairākkārtējas parauglūkumu apsekošanas, kas apstiprina DAP secinājumu, ka pazemes ūdens līmeņu monitorings Paredzētās darbības īstenošanas gadījumā ir nepieciešams. Izvērtējis Ziņojumu, apkopotos vērtējumus un izteiktos viedokļus, Birojs nonāk pie secinājuma, ka būtu nepieciešams veikt monitoringa novērojumus, lai sekotu līdzi biotopa 7110* un biotopa 9080* stāvoklim.

- 6.4.2.9. Darbības vietā nav konstatēti Latvijas un Eiropas Savienības nozīmes īpaši aizsargājami biotopi, kam nepieciešams veidot mikroliegumus, arī saskaņā ar DAP DDPS *OZOLS* datiem Darbības vietā nav reģistrēti īpaši aizsargājami biotopi un sugas, kurām nepieciešams veidot mikroliegumus. Atradnes teritorijā konstatēta īpaši aizsargājama augu suga gada staipekņi (*Lycopodium annotinum*), tomēr saskaņā ar G. Eriņa Atzinumu audze nav uzskatāma par būtisku sugas saglabāšanai.
- 6.4.2.10. Paredzētās darbības ietekme vērtēta arī no ornitofaunas aizsardzības viedokļa. Atradnes tiešā tuvumā nav konstatētas nozīmīgas teritorijas putnu sugu aizsardzībai. Lai izvairītos no iespējamām negatīvajām ietekmēm uz putnu sugu ligzdošanu, ieteikts plānotās darbības teritorijas atmežošanu un sagatavošanu derīgo izrakteņu ieguvei un apstrādei veikt ārpus putnu ligzdošanas perioda (no 1. aprīļa līdz 30. jūnijam).
- 6.4.2.11. Atbilstoši M. Deičmanes Atzinumā sniegtajai informācijai Paredzētās darbības teritorijā sasusos, smilšainos biotopos šobrīd sastopama īpaši aizsargājamā sila ķirzaka (*Lacerta agilis*). Eksperta atzinumā norādīts, ka Paredzētās darbības īstenošanas laikā atsevišķas teritorijas daļas būs piemērotas sila ķirzakai – “atmežotās un vēl nenoraktās platības, vaļņi, kas tiks veidoti trokšņa slāpēšanai, un nostumtās segkārtas krautnes”, savukārt rekultivācijas ietvaros izveidojot ūdenstilpi ar izlīdzinātām un apzaļumotām nogāzēm, teritorija lielākoties kļūs sugai nepiemērota. Saistībā ar minēto DAP rekomendējusi rekultivācijas projektā apstādījumu un dabas teritorijas daļā, iekļaut arī sila ķirzakai piemērotu dzīvotņu – atklātu, sausu, smilšainu biotopu – izveidi un uzturēšanu. Ziņojuma 2.10. nodaļā un 28. pielikumā sniegta informācija, ka konstatētās sila ķirzakas atradnes atrodas ārpus derīgo izrakteņu ieguvei paredzētās teritorijas, tādēļ tieša negatīva ietekme uz šīm sila ķirzakas atradnēm nav paredzama. Izstrādātāja konstatējusi, ka pašlaik Paredzētās darbības teritorija jau zaudējusi savu piemērotību sila ķirzakai, norādot, ka sila ķirzakai piemērotas dzīvotnes atrodas daudzviet ārpus Paredzētās darbības teritorijas, tiešā tās tuvumā. Ņemot vērā, eksperta atzinumu, DDPS *OZOLS* datus, Birojs secina, ka tieša ietekme uz vērtētajām sila ķirzakas atradnēm nav prognozējama.
- 6.4.2.12. Urgas upe nav iekļauta Ministru kabineta 2002. gada 12. marta noteikumu Nr. 118 “*Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti*” 2.¹ pielikumā “*Prioritārie zivju ūdeņi*”, līdz ar to Urgas upei nav noteikts prioritārs zivju ūdeņu statuss.
- 6.4.2.13. Attiecībā uz izmaiņām ainavā Birojs pievienojas Ziņojumā secinātajam. Lokāli ir sagaidāmas negatīvas pārmaiņas, tās būs salīdzinoši ilgstošas un mazināmas tikai ar rekultivācijas pasākumiem. Tomēr ietekmes nav sagaidāmas tik būtiskas un kompleksas (teritorija nav īpaši jutīga pret pārmaiņām, teritorija neatrodas valsts vai pašvaldības noteiktās ainavu aizsardzības teritorijās (teritorijas plānošanas vai citos dokumentos nav noteikts aizsardzības statuss – neparedz, ka ainava saglabājama nemainīga)), lai aprobežotu Paredzētās darbības veikšanu. Teritorijas rekultivācijas

projekts ir neatņemama derīgo izrakteņu ieguves projekta sastāvdaļa, un Ierosinātājas pienākums ir iespējami līdzsvarot un mazināt izmainītās ainavas negatīvos aspektus.

- 6.4.2.14. Birojs apzinās, ka sabiedrības daļa, kas ikdienā šajā ainavā dzīvo un pārvietojas, atzīst to un piešķir tai mājvietas identitātes vērtību, tādēļ pastāv izteikti krasi atšķirīgi pieņēmumi par to, kādā veidā novērtējama Atradnes ietekme uz ainavu. Atbilstoši novērtējuma uzdevumam un konkrētajiem lokālajiem apstākļiem Ziņojuma izstrādes gaitā tika sagatavots ainavas novērtējuma rezultāts (skat. G. Čepanones Atzinumu), kas ļauj pārliecināties, ka Atradne ir vizuāli redzams elements ainavā, tomēr nav tāds, kas nepieļaujami un pārmērīgi pārveido redzamo telpu (ainavas fokusu neradošs objekts). Šāds novērtējums arī ir pietiekams, lai izdarītu secinājumus par ietekmes nebūtiskumu uz ~ 1,2 km attālumā esošo Dabas parku (G. Čepanones Atzinumā konstatēts *“Torņa novietojums, mērot pa taisni (vizuāli visīsāko skatu trajektoriju), atrodas ~2 km attālumā no pētāmās zemesgabala robežas. Ņemot vērā, ka plānotās darbības apvidū jau pastāv atradnes un dažas no tām atrodas tuvāk nekā plānotās darbības teritorija, droši var apgalvot, ka esošā ainava, kas paveras no skatu torņa, vizuāli netiks ietekmēta un tam nebūs negatīvu seku”*).
- 6.4.2.15. Atzīstams, ka Dabas parka apkaieme ir uzskatāma par tūrisma objektu. No Ziņojumā ietvertā vērtējuma neizriet, ka derīgo izrakteņu ieguve Atradnē radīs negatīvu ietekmi uz rekreācijas un tūrisma objektiem (Ziņojuma 3.8. nodaļa).
- 6.4.2.16. Turpmāka derīgo izrakteņu teritoriju izveidošana un paplašināšana Dabas parka apkārtnē nebūtu vēlama, ja netiek veikta jau darbojošos karjeru rekultivācija un to radīto esošo ietekmju novēršana. Vienlaikus Birojs nekonstatē Paredzētās darbības realizācijai pilnībā izslēdzošus faktoros pie nosacījuma, ka tiek izvirzīti un ievēroti nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība īstenojama vai nav pieļaujama. Saistībā ar minēto Ierosinātājai jāreķinās, ka monitoringa programmas izstrādes un saskaņošanas gaitā var tikt noteiktas papildus prasības monitorējamo teritoriju noteikšanai. Monitoringa pasākumu īstenošana uzsākama pēc iespējas agrāk un jau līdz Paredzētās darbības uzsākšanai. **Līdz ar to – Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu atzīst par nepieciešamu noteikt, ka Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama ar šādiem nosacījumiem:**
- a) **Atradnes izstrāde nedrīkst negatīvi ietekmēt Dabas parku un tajā esošās dabas vērtības, tā ekoloģiskās funkcijas un aizsardzības mērķus, attiecīgi jāparedz un jārealizē inženiertehniskie un organizatoriskie pasākumi šīs teritorijas aizsardzībai un monitoringam.**
 - b) **Paredzētās darbības ietekmes monitorings veicams atbilstoši Ziņojumā noteiktajam, monitoringa programmu un nosacījumus, tajā skaitā informācijas apmaiņai un iestādes līdzdalībai monitoringa veikšanā, saskaņojot ar DAP.**
 - c) **Monitoringa programmā jānosaka pieļaujamais prognozētais pazemes ūdens un gruntsūdens līmeņus, un sadarbībā ar DAP jāizstrādā preventīvo pasākumu plāns rīcībām, kas veicamas, ja Atradnes izstrādes laikā tiek sasniegtas vai pārsniegtas šīs vērtības. Ja Atradnes izstrādes laikā tiek sasniegtas vai pārsniegtas šīs vērtības, ieguve Atradnē jāpārtrauc un jāveic plānā noteiktie pasākumi.**
 - d) **Monitorings īstenojams, nodrošinot ikgadēju monitoringa rezultātu izvērtēšanu un iesniegšanu DAP un Dienestā, nepieciešamības gadījumā lemjot par papildus nosacījumiem negatīvās ietekmes nepieļaušanai vai samazināšanai. Nepieciešamības gadījumā jāierīko papildus novērojumu tīkls, ja ierīkotā sistēma nesniedz pietiekami detalizētu informāciju.**

- e) Teritoriju rekultivāciju nepieciešams veikt plānveidīgi un, cik iespējams, paralēli dolomīta ieguvei, t.i. – veicot to zonu posmsecīgu rekultivāciju/sagatavošanu rekultivācijai, kurās dolomīta ieguve jau pabeigta un kuras nav nepieciešamas ar ieguvi un materiāla uzglabāšanu, apstrādi, pārstrādi u.c. saistīto darbību nodrošināšanai. Vienlaicīgi ievērtējami un realizējami vai pie nepieciešamības papildināmi risinājumi, kas karjera ekspluatācijas laikā saglabājami kā prettrokšņa risinājumi. Precīzi risinājumi nosakāmi derīgo izrakteņu ieguves projektā, tomēr vadoties no principa, ka tā veicama posmsecīgi, racionāli izlietojot segkārtu un ka izstrādātajai teritorijai maksimāli jāiekļaujas apkārtējā ainavā. Izstrādāto teritoriju nogāzes nepieciešams veidot tā, lai grunts noturība nogāzēs būtu pietiekama un neveidotos noslīdeņi vai nobiras. Jāparedz pasākumi nelabvēlīgo apstākļu veidošanās mazināšanai, piemēram, veidojot noturīgu veģetāciju, vai atbalsta valņus nogāžu nostiprināšanai.
- f) Nolūkā mazināt Paredzētās darbības negatīvo ietekmi uz ainavu, izvērtēt iespējamās apzaļumošanas risinājumus, ievērojot autoceļa P10 un Paredzētās darbības teritorijas reljefa līmeņu starpību. Risinājumi autoceļa P10 aizsargjoslā saskaņojami ar VSIA “*Latvijas Valsts ceļi*”.
- g) Paredzētās darbības teritorijā koku un krūmu izciršanu veikt ārpus putnu aktīvā ligzdošanas laika (1. aprīlis – 30. jūnijs).

6.4.3. Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē, tostarp no derīgo izrakteņu transportēšanas:

- 6.4.3.1. IVN ietvaros veikta Paredzētās darbības un ar tās nodrošināšanu saistīto darbību iespējamo ietekmju radīto gaisu piesārņojošo vielu izkliedes modelēšana un veikts sagaidāmās ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējums atbilstoši Ministru kabineta 2009. gada 3. novembra noteikumiem Nr. 1290 “*Noteikumi par gaisa kvalitāti*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 1290). Prognozējamo emisiju apjoms definētajiem emisiju avotiem novērtēts, ņemot vērā to raksturojumu (raksturīgie emisiju faktori, Darbības vietas raksturs un Paredzēto darbību raksturojošie faktori – tehnikas vienību skaits, darbības ilgums, ieguves, pārstrādes, uzglabāšanas un izvešanas apjomi, ceļu garums un segums u.c.). Lai novērtētu darbības radītās emisijas gaisā (arī trokšņa emisijas), Atradnes teritorija tika sadalīta 6 novērtējuma zonās (izvietojums attēlots Ziņojuma 1.7. attēlā), bet detalizēts novērtējums veikts trijās no tām, kurās, ņemot vērā jutīgo objektu izvietojumu, iespējama nelabvēlīgākā situācija no summāro ietekmju vērtēšanas aspekta. Pieņemts, ka derīgā materiāla ieguve viena gada griezumā tiek veikta vienā no trim novērtējuma zonām ar maksimāli iespējamo tehnikas noslodzi un ieguves apjomu, kas no trokšņa un gaisa emisiju viedokļa raksturo nelabvēlīgāko situāciju.
- 6.4.3.2. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju, galvenie identificētie tehnoloģiskie procesi, kurus īstenojot tiks radītas gaisu piesārņojošo vielu emisijas, ir virskārtas noņemšana, derīgā materiāla ieguve (mehāniskā irdināšana, spridzināšana, ekskavācija) apstrāde (drupināšana un šķirošana) un pārkraušanas darbības, materiāla uzglabāšana krautnēs, materiāla transportēšana pa transportēšanas ceļiem, ieguves, apstrādes un transportēšanas tehnikas radītās emisijas. No gaisa kvalitātes novērtējumā sniegtās informācijas³⁹ izriet, ka Paredzētā darbība tiks nodrošināta, izmantojot šādas tehnikas vienības – 2 kravas automašīnas, 1 ekskavatoru, 1 buldozeru, 2 frontālos iekrāvējus, 1 rotora tipa drupinātāju, 2 šķirošanas iekārtas, vienu no tām ar mazgāšanas funkciju. Iegūtais, apstrādātais un gatavais materiāls tiks uzglabāts pagaidu krautņu un tehniskā

³⁹ Ziņojuma 1.8. tabula “*Izmantotā tehnika un tās parametri*”.

nodrošinājuma laukumā (turpmāk – tehnoloģiskais laukums), pieņemot, ka krautnēs tiek uzglabāts līdz ¼ daļai no gada laikā maksimāli iegūstamā daudzuma. Gatavā materiāla transportēšanas nodrošināšanai tiks izmantotas smagās kravas automašīnas, novērtētais kravu skaits – vidēji 5 625 gadā.

- 6.4.3.3. Esošās situācijas gaisa kvalitātes novērtējumā ņemta vērā gan LVĢMC sagatavotā informācija par esošo gaisa piesārņojumu līmeni Darbības vietas apkārtnē (NO₂, CO, PM₁₀ un PM_{2,5}), gan VAS “*Latvijas Valsts ceļi*” publiski pieejamā informācija par transporta plūsmu intensitāti 2019. gadā uz Darbības vietas apkārtnē esošajiem autoceļiem P10 un V965 “*Kaparāmurs – Dobelnieki*” (turpmāk – autoceļš V965), gan aprēķinu ceļā iegūtās gaisu piesārņojošo vielu emisijas no Paredzētās darbības vietas tuvumā esošo derīgo izrakteņu ieguves darbībām atradnēs “*Ezerlīči*”, “*Kaparāmuri*”, “*Miemenes – 3*” un “*Vārpas*”. Ņemot vērā, ka derīgo izrakteņu atradnei “*Lāsītes*” šobrīd nav spēkā esošas dokumentācijas zemes dzīļu izmantošanai, kā arī atlikušos krājumus, šī atradne nav iekļauta summārajā gaisa kvalitātes novērtējumā no derīgo izrakteņu ieguves un transportēšanas procesa.
- 6.4.3.4. Novērtējuma nolūkiem izdarīti pieņēmumi par sagaidāmo ieguves un ar to saistīto procesu intensitāti gada griezumā un aktīvāko ieguves periodu laikā. Novērtējumā pieņemts, ka materiāla ieguve un apstrāde gada griezumā atšķirīgā intensitātē var notikt 3 līdz 5 mēnešus gadā. Derīgo izrakteņu ieguvi un produkcijas ražošanas procesu ir plānots organizēt 8 stundas dienā, iekļaujoties laika periodā no plkst. 7:00 līdz plkst. 19:00. Norādīts, ka mēnesī derīgo izrakteņu ieguve maksimāli norisināsies 22 dienas jeb 176 stundas, jeb gadā vidēji 704 stundas. Spridzināšanas darbi tiks organizēti divas reizes mēnesī, diennakts gaišajā laikā. Saražotās produkcijas uzglabāšana un iekraušana no krautnēm un aizvešana paredzēta visu gadu dienas laikā. Derīgo izrakteņu ieguvi paredzēts sākt atradnes D teritorijā un turpināt līdz pilnīgai derīgo izrakteņu izstrādei, ieguves ilgums ir atkarīgs no pieprasījuma pēc saražotās produkcijas, bet ne ilgāk kā 30 gadus.
- 6.4.3.5. Atbilstoši gaisa kvalitātes novērtējumā sniegtajai informācijai aprēķinos pieņemts, ka tiek iegūts un realizēts maksimālais ieguves apjoms gadā – 5 000 m³ jeb 9 750 t smilts un 50 000 m³ jeb 134 100 t, dolomīta dabiskā saguluma stāvoklī (Ziņojuma 1.2. tabula). Ņemot vērā izstrādes un pārstrādes gaitā radušos zudumus (novērtēti 10 % apjomā), saražotās gatavās produkcijas (dolomīta šķembas un to maisījumi) apjoms gada laikā sasniegs 90 000 m³ (jeb vidēji 1024 m³ dienā). Prognozēts, ka noņemamās virskārtas apjoms sastādīs aptuveni 40 130 m³ jeb 55 180 t gadā. Noņemto segkārtu paredzēts izvietot ap 5 m augstos vaļņos gar ieguves laukuma R un Z malām (novietojums attēlots Ziņojuma 29. pielikumā). Derīgo izrakteņu izstrādi paredzēts veikt atklātā karjerā ar iepriekšēju pazemes ūdens līmeņa pazemināšanu, selektīvi izstrādājot smilti vienā kāplē un dolomītu divās kāplēs.
- 6.4.3.6. Novērtējuma nolūkiem derīgā materiāla ieguvē un apstrādē nodarbinātajām tehnikas vienībām un ar materiāla transportēšanu saistītajām tehnikas vienībām definēts darba laika fonds⁴⁰. Saražotās produkcijas aizvešana notiks visu gadu dienas laikā ar kravas automašīnām (kravnesība 14 – 18 m³) vidēji 19 – 25 kravas mašīnu reisi darba dienā jeb vidēji 5 625 gadā, iekļaujoties laika periodā no plkst. 7:00 līdz plkst. 19:00.
- 6.4.3.7. Saskaņā ar gaisa kvalitātes novērtējumā sniegto informāciju daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5} emisijas aprēķinātas no darbībām, kas saistītas ar derīgo izrakteņu ieguves un apstrādes procesiem, iegūtā materiāla pagaidu uzglabāšanu un pārkraušanu transportēšanai. Prognozējot transportēšanas radīto ietekmi uz gaisa kvalitāti, ņemta

⁴⁰ Ziņojuma 1.9. tabula “*Derīgo izrakteņu ieguvē un apstrādes procesā izmantotās tehnikas darbības laiks, atkarībā no izmantotās transportēšanas alternatīvas*”.

vērā kravas automašīnu pārvietošanās pa karjera iekšējiem ceļiem un iegūtā materiāla izvešana. No gaisa kvalitātes novērtējumā sniegtās informācijas secināms, ka, raksturojot gatavā materiāla izvešanu, ņemtas vērā katram ceļa posmam atbilstošais segums. Savukārt no derīgo izrakteņu ieguvē un pārstrādē izmantojamās tehnikas un autotransporta aprēķinātas oglekļa oksīdu, slāpekļa oksīdu, gaistošo organisko savienojumu, daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5} emisijas, sēra dioksīda emisijas nav novērtētas. Papildus aprēķinātas gaistošo organisko savienojumu emisijas no karjera tehnikas uzpildes ar dīzeļdegvielu.

- 6.4.3.8. Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķini veikti, izmantojot datorprogrammu *ADMS Urban 5.0* (izstrādātājs CERC – *Cambridge Environmental Research Consultants*, beztermiņa licence *A01-1197-C-AU400-LV*). Programma izmantojama transporta un rūpniecisko avotu gaisa izmešu izkliedes aprēķināšanai, ņemot vērā emisijas avotu īpatnības, kā arī vietējos meteoroloģiskos apstākļus. Transporta radītie emisijas avoti definēti kā ceļa emisijas avoti, savukārt emisijas avoti no derīgo izrakteņu ieguves procesiem, to skaitā izmantotās tehnikas, definēti kā tilpumveida emisijas avoti. Aprēķinos izmantoti dati par emisijas avotu fizikālajiem, emisiju apjomiem un avotu darbības dinamiku parametriem (apkopojums Ziņojuma 31. pielikumā), kā arī fona dati un meteoroloģiskie rādītāji (Skrīveru novērojumu stacijas ilggadīgo novērojumu dati attiecīgi par laika periodu no 2015. līdz 2019. gadam un periodam no 2019. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim). Gaisu piesārņojošo vielu izkliedes modelēšana veikta pie relatīvā augstuma atzīmes 2 m. Emisiju aprēķinos izmantotās metodikas un aprēķinu veikšanas piemēri detalizēti aprakstīti Ziņojuma 2.8. nodaļā.
- 6.4.3.9. Esošās situācijas emisiju izkliedes modelēšanas rezultāti atspoguļoti Ziņojuma 2.16 – 2.19. attēlos (gada vidējās CO, NO₂, PM₁₀ un PM_{2,5} koncentrācijas), savukārt summārās ietekmes novērtējums katrai no transportēšanas alternatīvām visās vērtētajās ieguves zonās apkopots Ziņojuma tabulās 3.4.2. un 3.4.3. Piesārņojošo vielu izkliedes modelēšanas aprēķinu scenārijā iekļauti visi saistītie procesi no derīgo izrakteņu ieguves: smilts ieguve, dolomīta irdināšana, šķembu ražošana (drupināšana), šķirošana, novietošana pagaidu krautnēs, iekraušana kravas mašīnās un transportēšana.
- 6.4.3.10. Novērtējot iegūtos piesārņojošo vielu izkliedes modelēšanas rezultātus attiecībā pret Noteikumos Nr. 1290 ietvertajiem gaisa kvalitātes robežlielumiem, secināms, ka Paredzētās darbības ietekmes zonā ārpus darba vides, tajā skaitā Darbības vietai tuvāko dzīvojamo māju teritorijās, to pārsniegumi netiek prognozēti nevienai no piesārņojošām vielām ne vienā no vērtētajām alternatīvām un izstrādes zonām. Ņemot vērā Paredzētās darbības specifiku – smilts un dolomīta ieguvi un iegūtā materiāla apstrādi, Paredzētās darbības rezultātā vienas no būtiskākajām ietekmēm uz gaisa kvalitāti būs putekļu (daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5}) emisijas. Emisiju aprēķins veikts darbībām Atradnē bez emisiju mazināšanas paņēmieni izmantošanas, līdz ar to iegūtie rezultāti atbilst sliktākajam iespējamajam gadījumam. Lielākais piesārņojošu vielu emisijas daudzums prognozējams (rezultāti apkopoti Ziņojuma 3.4.2. un 3.4.3. tabulās) no ZA novērtējuma zonas otrās saražotās produkcijas transportēšanas alternatīvas realizācijas gadījumā, kas saistīts ar to, ka otrās alternatīvas gadījumā ir garāks transportēšanas ceļš gan no ieguves karjera līdz autoceļam, gan pašā karjerā no ieguves laukiem līdz produkcijas pagaidu uzglabāšanas laukumam.
- 6.4.3.11. Maksimālā summārā vērtība ārpus Darbības vietas daļiņu PM₁₀ diennakts koncentrācijai otrās alternatīvas gadījumā ZA zonā prognozēta augsta – 90,4 % (45,2 µg/m³) no normatīva (operatora daļa summārajā koncentrācijā – 64,8%), bet gada vidējā PM₁₀ koncentrācija – 60,6 % (24,25 µg/m³) no normatīva, savukārt daļiņu PM_{2,5} gada vidējā koncentrācija tiek prognozēta līdz 62 % (12,39 µg/m³) no

normatīva. Šādas piesārņojuma koncentrācijas tiek prognozētas uzreiz aiz Atradnes robežas, uz A no Darbības vietas. Pirmās alternatīvas realizācijas gadījumā augstākā daļiņu PM₁₀ diennakts koncentrācija tāpat prognozēta ZA zonā – 76 % (37,98 μg/m³) no normatīva (operatora daļa summārajā koncentrācijā – 58,1 %). Citām gaisu piesārņojošajām vielām piesārņojuma koncentrācijas novērtētas vērā ņemami mazākas.

- 6.4.3.12. Kopumā Ziņojumā secināts, ka Paredzētās darbības ietekmei uz gaisa kvalitāti būs neliela nelabvēlīga ietekme, kas saistīta ar putekļu emisijām. Vienlaikus Birojs atzīmē, ka faktiskais gaisa piesārņojums galvenokārt būs atkarīgs no iegūstamā un pārstrādājamā materiāla apjoma, kas savukārt būs atkarīgs no derīgo izrakteņu pieprasījuma, kā arī no nelabvēlīgiem apstākļiem, īpaši ilgstoša sausuma periodā. Tādēļ, lai arī gaisa kvalitātes novērtējumā secināts, ka pasākumi gaisa piesārņojošo vielu emisiju samazināšanai nav nepieciešami, sagaidāmā ietekme uz gaisa kvalitāti nav maznozīmīga, jo ārpus darba vides maksimālās summārās putekļu daļiņu piesārņojuma koncentrācijas prognozētas augstas. Paredzētās darbības gaitā radītās putekļu emisijas nepieciešamības gadījumā būtu iespējams mazināt, piemēram, izmantojot tehnoloģiskā laukuma, piebraucamā ceļa un karjera iekšējo ceļu mitrināšanu. Tādēļ pasākumi, kas nodrošina ietekmes samazināšanu putekļu izplatībai labvēlīgos apstākļos, ir nosakāmi kā obligāti Paredzētās darbības īstenošanas nosacījumi saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu.
- 6.4.3.13. Ziņojumā novērtēta arī Paredzētās darbības ietekme uz gaisa kvalitāti nelabvēlīgos meteoroloģiskos apstākļos. Lai raksturotu gaisa piesārņojuma izkliedi nelabvēlīgos meteoroloģiskos apstākļos, izmantota gaisa kvalitātes modelēšanas gaitā iegūtā informācija par piesārņojošās vielas maksimālo koncentrāciju (*100. procentile*) stundas intervālam un meteoroloģiskajiem parametriem, pie kādiem tā aprēķināta. Iegūtie rezultāti⁴¹ parāda, ka augstākās piesārņojošo vielu vērtības tiek sasniegtas otrās alternatīvas realizācijas gadījumā izstrādājot ZA novērtējuma zonu.
- 6.4.3.14. Novērtējis Ziņojumā ietverto informāciju, Birojs secina, ka ietekme uz gaisa kvalitāti ir nozīmīgs Paredzētās darbības ietekmes aspekts, tādēļ tā pārvaldībai un samazināšanai nepieciešams pieiet ar papildus rūpību un piesardzību, nepieļaujot arī lielāku Paredzētās darbības intensitāti par Ziņojumā novērtēto. Tāpat no Ziņojuma secināms, ka ietekmes palielināšanās varbūtība pastāv, ja Darbības vietas apkārtnē novērtētās derīgo izrakteņu ieguves (*“Kaparāmuri”*, *“Ezerlīči”*, *“Miemenes – 3”* un *“Vārpas”*) un līdz ar to arī pārvadājumu intensitāte un apjomi palielinās. Vienlaikus no Ziņojuma neizriet, ka Paredzētā darbība radīs Noteikumos Nr. 1290 noteikto gaisa kvalitātes normatīvu pārsniegumus ar nosacījumu, ka tiek ievēroti Ziņojumā un šajā Biroja atzinumā iestrādātie nosacījumi. Gadījumā, ja kādu apstākļu rezultātā, tajā skaitā ņemot vērā laika apstākļus un pieprasījumu, tiktu konstatēti priekšnoteikumi būtiski atšķirīgam derīgo izrakteņu ieguves, apstrādes vai izvešanas apjomam, kas būtiski pārsniedz Ziņojumā novērtēto, vai arī, ja Paredzētās darbības realizācijas gaitā tiek pieņemts lēmums īstenot tehnoloģiskā laukuma novietojuma izmaiņas, jāveic izmaiņu novērtējums, izsverot izmaiņas arī attiecībā uz citiem ietekmju veidiem (ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums saskaņā ar Novērtējuma likuma 3.² panta pirmās daļas 3. punkta “c” apakšpunktu). Lemjot par nosacījumu izvirzīšanas nepieciešamību, Birojs uzsver, ka normatīvajos aktos noteikto prasību, tajā skaitā gaisa kvalitātes normatīvu ievērošana ir beznosacījuma prasība, kas jau noregulēta ar ārējiem normatīvajiem aktiem un ir Ierosinātājai saistoša. Citādā veidā Paredzētā darbība nav pieļaujama. Tomēr vienlaikus Novērtējuma likuma 24. panta pirmās daļas 2. punkts noteic, ka Ierosinātāja ir arī atbildīga par Ziņojumā ietverto risinājumu, tai

⁴¹ Ziņojuma 3.4.4. tabula.

skaitā tādu, kas paredzēti ietekmes novēršanai un samazināšanai, īstenošanu. Tādēļ Birojs atzīst par nepieciešamu saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu darbu veikšanai norādīt nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība iespējama vai nav pieļaujama:

- a) Jānodrošina visu Ziņojumā norādīto vai līdzvērtīgu risinājumu Paredzētās darbības realizācijai iekļaušana derīgo izrakteņu ieguves projektā un to izpilde.
- b) Jānodrošina risinājumi, kas sasniedz ne būtiski sliktāku gaisa kvalitātes līmeni, kādu tā ar Paredzēto darbību Ziņojumā ir apņēmusies sasniegt. Ja turpmākajās Paredzētās darbības projektēšanas un realizācijas stadijās tiek izskatīti citi ieguves, apjoma, laika u.c. risinājumi, kas būtiski atšķiras no Ziņojumā novērtētā, veicams šādu izmaiņu būtiskumu novērtējums, lemjot par ietekmes sākotnējā izvērtējuma nepieciešamību Novērtējuma likuma paredzētajā kārtībā.
- c) Smilts un dolomīta ieguve Darbības vietā veicama secīgi, nodrošinot, ka vienlaikus tā netiek veikta vairākās Darbības vietas ieguves zonās un būtiski nepārsniedz Ziņojumā vērtēto ieguves un apstrādes laiku (līdz 5 mēnešiem jeb vidēji 704 stundas gadā), maksimālo ieguves, pārstrādes un transportēšanas apjomu gadā (5 000 m³ smilts un 90 000 m³ dolomīta šķembu un to maisījumu), kā arī netiek mainīti plānotie materiāla ieguves un apstrādes risinājumi.
- d) Lai samazinātu putekļu emisijas, sausā laika periodā jāizvērtē nepieciešamība un, kur atbilstoši, jānodrošina atradnes iekšējo ceļu un transportēšanas ceļu mitrināšana/ laistīšana, kā arī citu ar ieguves darbiem saistītu vietu (tehnoloģiskā laukuma, iegūtā materiāla uzglabāšanas krautņu) mitrināšana/ laistīšana. Jānodrošina arī segkārtas vaļņa izveide gar ieguves laukuma R un Z malām.

6.4.4. Troksnis, vibrācija un tā izplatība, tostarp no dolomīta spridzināšanas un derīgo izrakteņu transportēšanas:

- 6.4.4.1. Paredzētās darbības ietvaros ir plānota smilts un dolomīta ieguve un dolomīta šķembu ražošana, kas saistīta gan ar karjera tehnikas lietojumu, gan derīgā materiāla transportēšanu. Kā viens no būtiskākajiem ar derīgo izrakteņu ieguvi, apstrādi un transportēšanu saistītajiem ietekmju aspektiem atzīstams trokšņa piesārņojums, kas var būt traucējošs un ietekmju ziņā kļūt būtisks un nozīmīgs, ja Darbības vietas tuvumā ir pret piesārņojumu jutīgi objekti, tai skaitā pastāvīgas cilvēku uzturēšanās vietas, mājokļi, individuālās dzīvojamās mājas un viensētas. Ziņojumā papildus trokšņa ietekmei vērtētas arī spridzināšanas darbu izraisīto vibrāciju iespējamās ietekmes.
- 6.4.4.2. Novērtējot Darbības vietu un tās izvietošanu attiecībā pret tuvumā esošajiem objektiem, kas ir jutīgi pret derīgo izrakteņu ieguves un ar to saistīto darbību troksni un vibrācijām, noteiktas 35 dzīvojamo māju teritorijas⁴² un trīs gāzes vadu līnijas (AS "GASO" un AS "Conexus Baltic Grid")⁴³. Kā īpaši jutīgi objekti attiecībā uz spridzināšanas darbu izpildi (vibrāciju ietekme) ir noteiktas 5 viensētas ar dzīvojamām

⁴² Apkopojums skatāms Ziņojuma 2.2. attēlā "Paredzētās darbības teritorijas tuvumā novietotās viensētu un dzīvojamo māju teritorijas" un 3.6.1. tabulā "Paredzētās darbības teritorijas tuvumā novietoto viensētu attālums līdz derīgo izrakteņu atradnei "Granāti", kā arī vibrāciju novērtējumā izmantotais daļiņu maksimālais ātrums".

⁴³ Ziņojuma 3.6.8. tabula "Paredzētās darbības teritorijas tuvumā novietoto gāzes cauruļvadu attālums līdz nekustamā īpašuma "Granāti" robežai".

un saimniecības ēkām (“Lindas”, “Ezeri” (drupas), “Imantas”, “Bremzes”, “Kalnrudzīši”), 4 lauksaimniecības un rūpniecības objekti (svaru ēka, ražotne un noliktava īpašumā “Vēveri”, autoserviss īpašumā “Imantas”, lopu novietne īpašumā “Birzkalni”) un 3 gāzes pārvades līnijas, uz kuriem ietekme detalizēti vērtēta Ziņojuma 3.6. nodaļā. Ziņojumā norādīts, ka virzienā uz austrumiem Īpašumu no Pašvaldības autoceļa atdala ganības, kas tiek izmantotas liellopu ganīšanai (lauksaimniecības ēkas (lopu novietnes) nekustamajā īpašumā “Birzkalni” attālums līdz Atradnei – 355 m).

- 6.4.4.3. Paredzētās darbības trokšņa rādītāju novērtēšanai un modelēšanai izmantota *Wölfel Meßsystem Software GmbH+Co K.G* izstrādātā trokšņa prognozēšanas un kartēšanas programmatūra *IMMI 2019 – 2* (Licences numurs S72/317), ar kuru iespējams aprēķināt trokšņa rādītājus atbilstoši vides trokšņa novērtēšanas metodēm, kas noteiktas Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumos Nr. 16 “*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 16). Autotransporta radītais troksnis novērtēts, izmantojot Francijā izstrādāto aprēķina metodi “*NMPBRoutes-96 (SETRA-CERT ULPCPC-CSTB)*”, bet derīgo izrakteņu ieguves radītais troksnis novērtēts izmantojot Noteikumu Nr. 16 5. pielikuma 2.1. sadaļā “*Vispārīgi noteikumi – ceļu satiksmes, sliežu ceļu un rūpnieciskais troksnis*”, 2.4. sadaļā “*Rūpnieciskais troksnis*”, 2.5. sadaļā “*Aprēķins: trokšņa izplatīšanās no ceļu satiksmes, sliežu ceļu satiksmes un rūpnieciskajiem avotiem*” norādītās aprēķinu metodes. Atbilstoši Noteikumu Nr. 16 1. pielikuma 5. punktam, izmantotās trokšņu aprēķinu datorprogrammas sagatavotie aprēķinu modeļu ievades dati pievienoti Ziņojuma 10. pielikumā.
- 6.4.4.4. Saskaņā ar Ziņojumu Paredzēto darbību plānots īstenot tikai darba dienās, darba laikā no plkst. 7:00 līdz plkst. 19:00, no kā izriet, ka, atbilstoši Noteikumu Nr. 16 1. pielikuma 1.2. punktam, Paredzētā darbība plānota tikai periodā, kas kvalificējas kā diena (t.i. – vakara un nakts troksnis ar Paredzēto darbību netiek radīts). Tādēļ trokšņa ietekmes novērtēšanai un kartēšanai piemērots tikai trokšņa radītājs L_{diena} , kas raksturo diskomfortu dienas laikā un ir A – izsvartais ilgtermiņa vidējais skaņas līmenis (dB (A)), kas noteikts standartā LVS ISO 1996 – 2:2008 “*Akustika. Vides trokšņa raksturošana, mērīšana un novērtēšana. 2. daļa: Vides trokšņa līmeņu noteikšana*” un raksturo gada vidējo trokšņa līmeni dienas periodā (noteikts, ņemot vērā visas dienas (kā diennakts daļu) gada laikā). Saskaņā ar Noteikumu Nr. 16 2. pielikumu, minētajam trokšņa rādītājam ir noteikti robežlielumi, kas piemērojami atbilstoši teritorijas lietošanas funkcijai, kura noteikta, vadoties pēc Teritorijas plānojuma funkcionālā zonējuma un apbūves primārā lietošanas veida, kas šajā gadījumā atbilst individuālo (savrupmāju, mazstāvu vai viensētu) dzīvojamo māju apbūves teritorijām, kur trokšņa līmenis (L_{diena}) nedrīkst pārsniegt noteikto robežlielumu – 55 dB(A). Trokšņa rādītāja L_{diena} novērtēšana ir veikta 4 m augstumā virs zemes, vērtējumā ņemtas vērā troksni ekranējošo zemes vaļņu⁴⁴ ietekmes.
- 6.4.4.5. Atbilstoši Ziņojumam trokšņa novērtējumā izmantoti tie paši pieņēmumi par Paredzētās darbības realizācijas nosacījumiem, kas aprakstīti šī atzinuma 6.4.3.4. – 6.4.3.6. punktos. Esošās (fons) un Paredzētās darbības radītā trokšņa novērtēšanai aprēķināts to raksturojošo darbību (ieguve, apstrāde, transportēšana) ilgums un intensitāte gada griezumā (iekārtu noslodze, transportēšanas intensitāte)⁴⁵. Secināts, ka nozīmīgākie trokšņa avoti ir dolomīta apstrādes iekārtas – rotora tipa drupinātājs

⁴⁴ Valnis pie autoceļa P10 pie dzīvojamās apbūves “Imantas” teritorijas un segkārtas valnis atradnes “Granāti” ieguves laukuma R un Z malās (skat. trokšņa izkliedes rezultātu attēlus)

⁴⁵ Apkopojums Ziņojuma 1.13. tabulā “*Trokšņa avotu darbības laiks un radītā skaņas jauda*”; 35. pielikums “*Trokšņa modeļa ievades datu paskaidrojums*”, kurā apkopoti summāro trokšņa līmeņu dati pa emisijas avotiem un procesiem katrai no ieguves zonām un atbilstoši transportēšanas alternatīvām.

un materiāla šķīrotājs kā arī hidrauliskais āmurs dolomīta slāņa mehāniskai drupināšanai. Konstatēts, ka spridzināšanas radītais momentānais troksnis ir visaugstākais no visiem trokšņa avotiem, tomēr īslaicīgās ietekmes dēļ tas nav uzskatāms par nozīmīgāko trokšņa avotu. Ir veikts esošās (Ziņojuma 2.21. attēls), Paredzētās darbības (Ziņojuma 3.5.1. – 3.5.6. attēls) un prognozējamās summārās (Ziņojuma 3.5.7. – 3.5.12. attēls) ietekmes novērtējums (modelēšana).

- 6.4.4.6. Esošā trokšņa līmeņa novērtēšanai Paredzētās darbības teritorijas ietekmes zonā ņemta vērā gan VAS “*Latvijas Valsts ceļi*” statistika par diennakts satiksmes intensitāti un transportlīdzekļu veida sadalījumu uz autoceļa P10 (2019. gada dati), gan uz autoceļa V965 (2018. gada dati), gan ietekmes zonā esošo citu atradņu (“*Ezerlīči*”, “*Kaparāmuri*”, “*Miemenes – 3*” un “*Vārpas*”)⁴⁶ darbības radītā trokšņa ietekme. Ziņojuma 2.9. nodaļā (90. lpp.) norādīts, ka atradnes “*Vārpas*” ietekme ņemta vērā esošās darbības novērtējumā, bet nav iekļauta summārajā (arī attiecībā uz emisiju gaisā novērtējumu), jo ieguve atradnē ir notikusi 2019. gadā, taču derīgo izrakteņu atradnei “*Vārpas*” šobrīd nav spēkā esošas dokumentācijas turpmākai zemes dzīļu izmantošanai.
- 6.4.4.7. Atbilstoši trokšņa modelēšanas rezultātiem, jau esošajā (fona) situācijā vides trokšņa līmenis novērtēts kā augsts (rezultātu apkopojums skatāms Ziņojuma 2.17. tabulā), robežlieluma L_{diena} (55 dB(A)) pārsniegumi ārpus Atradnes teritorijas konstatēti 9 dzīvojamās apbūves teritorijās, no kurām 8 (viensētas “*Kaparāmuru mājas*”, “*Tērces ceļš 7, 9*”, “*Lazdukalns*” – 58 dB(A), “*Aizkalni*” un “*Mežciems*” – 57 dB(A), “*Tērces ceļš 1*” un “*Valdēni*” – 56 dB(A)) atrodas transportēšanas maršruta ietekmes zonā pie autoceļa P10 un tikai 1 atradņu “*Miemenes – 3*” un “*Vārpas*” ietekmes zonā (viensēta “*Vārpas*” – 58 dB(A)). Trokšņa līmenis dienas periodā pie derīgo izrakteņu atradnei “*Granāti*” tuvāk novietotajām viensētām “*Imantas*” un “*Lindas*” sasniedz attiecīgi 55 dB(A) un 54 dB(A). Esošās situācijas novērtējums norāda uz pastāvošu vides problēmu, kas raksturīga pie satiksmes infrastruktūras objektiem, jo īpaši vietās, kur dzīvojamās mājas ir izvietotas to tiešā ietekmes zonā.
- 6.4.4.8. Paredzētās darbības trokšņa novērtējums sniegts Ziņojuma 3.5.1. nodaļā. Secināts, ka neatkarīgi no transportēšanas maršruta un tehnoloģiskā laukuma izvietojuma zonas, nav paredzama trokšņa robežlielumu (55 dB(A)) pārsniegšana vērtētajās ietekmes zonās (rezultātu apkopojums skatāms Ziņojuma 3.5.1. tabulā). Augstākais rādītāja L_{diena} līmenis prognozēts šādās dzīvojamās apbūves teritorijās: 48 dB(A) – “*Lindas*” (ZR zonas izstrādes laikā), “*Imantas*” (ZA zonas izstrādes laikā) un 46 dB(A) – “*Bremzes*” (ZA zonas izstrādes laikā).
- 6.4.4.9. Vērtējot modelējot iegūto summārā trokšņa līmeņa prognozi (rezultātu apkopojums skatāms Ziņojuma 3.5.2. tabulā), kas raksturo situāciju pēc Paredzētās darbības uzsākšanas, secināts, ka kopējais vides trokšņa līmenis vairākās vērtētajās teritorijās, neatkarīgi no alternatīvas, palielināsies par 1 – 2 dB(A). Trokšņa līmeņa pieaugums prognozēts galvenokārt teritorijās, kas atrodas tiešā autoceļu ietekmes zonā, bet netiks radīti jauni trokšņa robežlielumu pārsniegumi vērtētajos objektos. Tomēr jāņem vērā, ka šāda prognoze atbilst situācijai, kurā gan Paredzētā darbība, gan esošie trokšņa avoti (atradnes un transporta plūsma pa autoceļiem) darbojas prognozētajā apjomā, tajā skaitā ņemot vērā, ka atradnē “*Vārpas*” darbība nenotiek. Viensētās “*Kaparāmuru mājas*”, “*Tērces ceļš 7, 9*”, “*Lazdukalns*” trokšņa rādītājs L_{diena} saglabāsies 58 dB(A) līmenī, viensētās “*Aizkalni*” un “*Mežciems*” – 57 dB(A) līmenī, viensētās “*Tērces ceļš*

⁴⁶ Ziņojuma 2.16. tabulā “*Trokšņa avotu darbības laiks un radītā skaņas jauda*” apkopoti dati par nosacījumiem, kādi izmantoti ietekmes zonā esošo citu atradņu novērtējumā.

I” un “Valdēni” – 56 dB(A) līmenī, viensētās “Imantas”, “Misiņa ceļš 4,6, un 8” – 55 dB(A) līmenī, bet viensētā “Lindas” pieaugs par 1 dB(A) un arī sasniegs 55 dB(A).

- 6.4.4.10. Izvērtējis IVN ietvaros veikto trokšņa novērtējumu, Birojs secina, ka transportēšanas aspektā ir sagaidāms, ka ar Paredzētās darbības īstenošanu turpināsies jau līdzšinējā vides trokšņa problemātika autoceļa P10 posmā, kurš atrodas arī Atradnes ietekmes zonā. Tādējādi, no vienas puses nav pamats uzskatīt, ka, realizējot Paredzēto darbību, tiks radīti būtiski sliktāki apstākļi vides trokšņa aspektā, bet ir sagaidāma ietekmes turpināšanās publisko autoceļu tīklā. Tādēļ Paredzētās darbības akceptēšana vai neakceptēšana pēc būtības būs vietējās pašvaldības izšķiršanās par to, vai tā pieļaus turpināt ietekmi, kas jau pašlaik daļēji ir iemesls vides trokšņa līmenim publisko ceļu tuvumā, kas lielāks par Noteikumu Nr. 16 2. pielikumā noteikto robežlielumu. Tāpat ar piesardzību būs vērtējama situācija, ja Atradnei tuvākajās teritorijās derīgo izrakteņu ieguvī vēlētos veikt vai atsākt vēl kāds zemes dziļu izmantotājs, jo īpaši, ja tiks izmantoti kopēji transportēšanas ceļi.
- 6.4.4.11. Ziņojumā vērtētas arī spridzināšanas darbu izraisīto vibrāciju iespējamās ietekmes. Derīgo izrakteņu ieguves procesā vibrācijas radīs gan dolomīta izstrāde, izmantojot spridzināšanas tehnoloģiju, gan arī mehāniskā iridnāšana, izmantojot pie ekskavatora piestiprinātu hidraulisko āmuru (vai iridnāšanas uzgali).
- 6.4.4.12. Plānotie spridzināšanas darbi ir īslaicīgs vibrāciju emisiju avots. Ministru kabineta 2012. gada 3. janvāra noteikumi Nr. 25 “*Noteikumi par spridzināšanas darbu saskaņošanas un veikšanas kārtību*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 25) nosaka, ka spridzināšanas darbu projektā jānorāda drošais attālums un sprādziena seismiskā iedarbība uz būvēm, bet nesniedz kritērijus šādas darbības novērtēšanai. Tādēļ šī IVN ietvaros tikuši izmantoti citu valstu noteiktie kritēriji nacionālajos standartos, normatīvajos tiesību aktos un citos atzīstamos informācijas avotos – profesionālajā literatūrā, vadlīnijās un publikācijās atrodamā informācija. Spridzināšanas darbu radītās ietekmes uz apkārtējām būvēm un infrastruktūras objektiem var noteikt izmantojot *tiešo pētījumu metodes* (veicot eksperimentālus spridzināšanas darbus un veicot mērījumus pie objektiem, kuri saņem ietekmi); izmantojot *kvantitatīvas pētījumu metodes* (spridzināšanas darbu radītās ietekmes novērtējums aprēķinu ceļā, ņemot vērā konkrētos apstākļus izpētes objektā un tā tuvumā, izmantotās spridzināšanas metodes un lādiņa masu un citus ietekmējošus faktoros); izmantojot *kvalitatīvo pētījumu metodes*, kuras sniedz vispārīgāku informāciju, kas nav saistīta ar tiešu izpētes objektu, bet sniedz vispārēju priekšstatu par sagaidāmajām ietekmēm. Ziņojuma sagatavošanā kā piemērotākā izvēlēta kvantitatīvo pētījumu metode, bet iegūtie rezultāti interpretēti atbilstoši Vācu standartam, kas tiek pielietots valstīs, kurām nav savu nacionālo standartu, tajā skaitā Lietuvā. Detalizēts veiktā novērtējuma apraksts sniegts Ziņojuma 3.6. nodaļā.
- 6.4.4.13. Atbilstoši katram īpaši jutīgajam objektam (skat. šī atzinuma 6.4.4.2. punktu) veiktajai novērtēšanai un noteiktajiem maksimālā lādiņa lielumiem sprādziena punktos un seismiski drošā attāluma aprēķinam⁴⁷ secināts, ka dolomīta ieguvī ar spridzināšanas metodi visā teritorijā nav iespējams realizēt, tāpēc spridzināšanas darbu zonu atvirzāma vismaz 200 m attālumā no dzīvojamām mājām un ražošanas objektiem un 75 m no GASO augsta spiediena gāzesvada (drošā attāluma un pieļaujamā lādiņa zonas attēlotas Ziņojuma 3.6.2. attēlā), tādējādi nodrošinot būvju, ēku un gāzes vadu ekspluatācijas drošumu un karjera ekonomiski pamatotu izstrādi sākotnēji paredzētajā apjomā.

⁴⁷ Iegūtie rezultāti skatāmi Ziņojuma 3.6.2. – 3.6.6. tabulās (attiecīgi viensētas “Lindas”, “Ezeri”, “Imantas”, “Bremzes”, “Kalnrudzīši”, 3.6.7. tabulā – ražošanas objekti un 3.6.9. tabulā – GASO augstā spiediena gāzes vads.

- 6.4.4.14. Spridzināšanas darbu procesu nosaka 2010. gada 28. oktobra likums “*Civilām vajadzībām paredzētu sprāgstvielu aprites likums*”. Saskaņā ar šā likuma nosacījumiem spridzināšanas darbus var veikt komersants, kas saņēmis speciālo atļauju (licenci), iesaistot sertificētas personas. Spridzināšanas darbu veikšanai saskaņā ar Noteikumu Nr. 25 prasībām, paredzēts izstrādāt un saskaņot (kompetentās institūcijās) spridzināšanas darbu projektu.
- 6.4.4.15. Paredzētās darbības realizācijā spridzināšanas procesā plānots izmantot *Ergodet, Dynadet un Rockstar* detonatorus (palielinājuma pakāpes 1 – 30), detonējošo auklu *Startline* un sprāgstvielas *Perunit, Permonex un Anfo*. Spridzināšanas darbu veikšanai paredzēts ierīkot urbumus (sprāgstvielu ielādēšanai). Urbumu tīkls un to dziļums tiks noteikts spridzināšanas projektā. Uzsākot spridzināšanas darbus, paredzēts vienlaicīgi veikt vibrāciju monitoringu, uzstādot sensorus pie jutīgiem objektiem (mājām, gāzes cauruļvadiem, ražošanas objektiem), lai konstatētu faktiskos vibrāciju līmeņus un salīdzinātu tos ar robežlielumiem.
- 6.4.4.16. GASO ieskatā lēmuma izskatīšanai par atļaujas iespējamu izsniegšanu dolomīta un smilts ieguvei spridzināšanas ceļā Tīnūžu pagastā, Ikšķiles novadā, nekustamajā īpašumā “*Granāti*”, atradņu ieguves iniciatoram ir jāveic pasākumus attiecīga normatīvā regulējuma izstrādes iniciēšanai. GASO uzskata, ka tikai pēc nepieciešamā normatīvā regulējuma izstrādes un apstiprināšanas, kā arī atbilstoša ietekmes uz vidi novērtējuma izstrādes, var tikt atkārtoti izskatīts jautājums par atļaujas iespējamu izsniegšanas dolomīta un smilts ieguvei spridzināšanas ceļā Tīnūžu pagastā, Ikšķiles novadā, nekustamajā īpašumā “*Granāti*”.
- 6.4.4.17. Birojs atzīst, ka Latvijā nav izstrādāts atbilstošs standarts. Ziņojuma ietvaros ir izmantoti citu valstu noteiktie kritēriji nacionālajos standartos, normatīvajos tiesību aktos un citos atzīstamos informācijas avotos – profesionālajā literatūrā, vadlīnijās un publikācijās atrodamā informācija. Spridzināšanas darbu radītās ietekmes uz apkārtējām būvēm un infrastruktūras objektiem noteikta izmantojot *kvantitatīvo pētījumu metodi*, bet iegūtie rezultāti interpretēti atbilstoši Vācu standartam, kas tiek pielietots valstīs, kurām nav savu nacionālo standartu, tajā skaitā Lietuvā.
- 6.4.4.18. Prasības IVN veikšanai nosaka Noteikumu Nr. 18 2. pielikums (1. – 19. punkts ar apakšpunktiem), tostarp atbilstoši katras plānotās darbības veidam jāvērtē pašas darbības un paredzētās vietas raksturlielumi, tehnoloģiskie procesi, ietverot informāciju par prognozējamām emisijām (tostarp ūdens, gaisa un augsnes piesārņojums, troksnis, vibrācija, u.c.). Tāpat jāvērtē, kādu ietekmi plānotā darbība (tam izvēlētajā vietā) var radīt uz cilvēku, viņa veselību un drošību, kā arī bioloģisko daudzveidību, augsni, zemes dzīvēm, ūdeni, gaisu, ainavu, kultūras un dabas mantojumu u.c. Noteikumu Nr. 18 2. pielikums 6. punkts paredz, ka “*Vides stāvokļa iespējamās attīstības novērtējumu veic saskaņā ar vides informācijas un zinātnisku atziņu pieejamību, kā arī tas jāpamato un ar atbilstīgiem paņēmieniem jāprognozē izmaiņas, ko varētu izraisīt dabas vai sociālie apstākļi*”. Tādējādi novērtējumā Birojam, jāizsver varbūtības un jāņem vērā informācija par citiem līdzīgiem objektiem un citu pieredze, kā arī Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz vidi novērtējama atbilstoši Paredzētās darbības veidam un vietai, izdarot pamatotus secinājumus par ietekmi un tās būtiskumu. Likuma normas neesamība nenozīmē, ka Ierosinātajam un Birojam nav jāveic ietekmju novērtējums. Tas izriet arī no Augstākās tiesas Senāta 2010. gada 23. decembra lēmuma lietā Nr. A42991709 (SKA – 1064/2010), tostarp 16. punktā ietvertās atziņas – “*[..] Birojam ietekmju vērtēšanā ir jāvērtē visas [..] darbībai raksturīgās ietekmes, ne tikai Latvijas normatīvajos aktos ar konkrētiem ierobežojumiem noregulētās. Citiem vārdiem, ir pamatota prasība izvērtēt visus*

ietekmes veidus un neaprobežoties tikai ar to ietekmju izvērtējumu, par kuru pastāvēšanu un raksturojumu nav nekādu šaubu un kas ir normatīvi noregulēts”.

6.4.4.19. Atbilstoši Ziņojumā iekļautajam avāriju riska novērtējumam, norādāms:

- 6.4.4.19.1. avāriju seku iedarbības iespējamās izplatības modelēšanai izmantota Norvēģijas kompānijas AS “GEXCON”⁴⁸ avāriju seku izplatības modelēšanas datorprogramma *Effects*. Šo datorprogrammu lieto Eiropas Savienībā, tostarp Latvijā un citās valstīs. Tā kā Latvijā nav savas avāriju seku izplatības modelēšanas datorprogrammas, tad arī rūpniecisko avāriju riska izvērtēšanai drošības pārskatos un rūpniecisko avāriju novēršanas programmās to uzskata par pielietojamu. Tādējādi ar šo metodi aprēķinātas nevēlamās iedarbības zonas ir salīdzināmas ar citiem objektiem aprēķinātajām zonām.
 - 6.4.4.19.2. Ziņojumā norādīts, ka, veicot tuvinātu situācijas modelēšanu ar Norvēģijas kompānijas AS “GEXCON” datorprogrammu *Effects*, noteikts, ka 0,6 MPa, 159 mm cauruļvada pārrāvuma gadījumā iespējamā strūkļas ugunsgrēka radītā cilvēka dzīvībai bīstamā siltumstarojuma iedarbība varētu būt sagaidāma līdz aptuveni 30 m no noplūdes vietas. Līdz ar to, lai izslēgtu nevēlamu ietekmi uz Atradnes darbību, t.i. ugunsstrūkļas tiešā iedarbība var apdraudēt un izraisīt nevēlamu iedarbību (domino efektu) uz blakus esošajām iekārtām un/ vai objektiem, – Ierosinātajai jāizvērtē, vai ugunsstrūkļas nevēlamās iedarbības zonā (30 m) atrodas vai varētu atrasties arī kādas iekārtas vai objekti.
 - 6.4.4.19.3. Birojs norāda, ka - lai izslēgtu nevēlamu ietekmi uz Atradnes darbību, t.i. ugunsstrūkļas tiešā iedarbība var apdraudēt un izraisīt nevēlamu iedarbību (domino efektu) uz blakus esošajām iekārtām un/ vai objektiem, - Ierosinātajai jāizvērtē, vai ugunsstrūkļas nevēlamās iedarbības zonā (30 m) atrodas vai atradīsies arī kādas iekārtas vai objekti.
 - 6.4.4.19.4. Ziņojumā norādīts, ka gāzesvada avārijas gadījumā dabasgāze sprādzienbīstamā koncentrācija varētu izplatīties līdz 150 m no noplūdes vietas. Birojs secina, ka iepriekš minētais nelielā teritorijā varētu nevēlami ietekmēt arī Atradnes darbību, tādēļ teritorijā, kur dabasgāze varētu izplatīties sprādzienbīstamā koncentrācijā, nav pielietojams aprīkojums, kas var radīt dzirksteles (lietojams sprādziendrošs aprīkojums). Tāpat Birojs norāda, ka Atradnes teritorijā jābūt pieejamiem arī individuālās aizsardzības līdzekļiem elpošanai.
- 6.4.4.20. Novērtējuma likuma 1. pielikumā iekļautas darbības vienmēr rada ietekmi uz vairākām vides jomām (augšne, ūdens, gaiss, cilvēks u.c.). Ja katrā no ietekmes aspektiem, arī saistībā ar avāriju risku, iespējams panākt ietekmes samazināšanu un pārvaldību līdz akceptējamam līmenim, nav pamata plānotās darbības aizliegšanai (pat, ja ietekmes ir vairākas). Birojs norāda, ka Atzinums ir atšķirīgu interešu saskaņošanas rezultāts, visas intereses ir ņemtas vērā un uztvertas kā vienlīdz svarīgas, tāpat uzteicama ir pašvaldības gatavība minēto jautājumu risināšanā, tomēr Birojs, izvērtējot iedzīvotāju argumentus par avāriju risku, izdara secinājumu, ka avāriju risks nav iemesls Paredzētā darbības aizliegšanai.
- 6.4.4.21. Paredzētās darbības Ierosinātajās pienākums ir nodrošināt Ziņojumā iestrādāto pasākumu īstenošanu seismiski drošu robežlielumu nodrošināšanai (uzsākot spridzināšanas darbus ieguves laukumā, veicams sprādziena radīto vibrāciju monitorings; nodrošināms vibrāciju ātruma (mm/ s) ierobežojums, kas atzīts kā atbilstošs robežlielums sensitīvākiem infrastruktūras objektiem). Spridzināšanas darbu veikšanai jau turpmākajās plānošanas un projektēšanas stadijās būs jāpieiet jau

⁴⁸ Reģistrācijas numurs – 979879342, adrese – 5072 BERGEN.

padziļinātā detalizācijā, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā izstrādājot un saskaņojot spridzināšanas projektu, kur ietekmju un risku pārvaldībai izvirzāmi arī papildus nepieciešamie piesardzības pasākumi.

6.4.4.22. Ņemot vērā visu iepriekš minēto, Birojs nekonstatē Paredzētās darbības realizācijai pilnībā izslēdzošus faktorus, pie nosacījuma, ka tiek izvirzīti un ievēroti nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība īstenojama vai nav pieļaujama. Līdz ar to – Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu un Novērtējuma likuma 3. panta 5. punktu atzīst par nepieciešamu noteikt, ka Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama ar šādiem nosacījumiem:

- a) Darbības, kas rada troksni, nav pieļaujams veikt ar citiem darbu veikšanas laika nosacījumiem kā Ziņojumā norādītie, tai skaitā derīgo izrakteņu ieguve un apstrāde ne vairāk kā 5 mēnešus (vidēji 704 stundas) gadā un produkcijas izvešana visu gadu darba dienās, visas darbības veicamas tikai diennakts periodā no pulksten 7:00 līdz 19:00, neveicot to brīvdienās un svētku dienās. Šādi darba organizācijas nosacījumi ir jāiekļauj derīgo izrakteņu ieguves projektā, un Ierosinātājai jānodrošina to ievērošanu. Izmaiņu gadījumā, tajā skaitā tādu, kas saistītas ar derīgā materiāla transportēšanu (apjoms, reisu skaits), veicams šādu izmaiņu būtiskuma novērtējums, lemjot par ietekmes sākotnējā izvērtējuma un ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību Novērtējuma likuma paredzētajā kārtībā.
- b) Smilts un dolomīta ieguve Darbības vietā veicama secīgi, nodrošinot, ka vienlaikus tā netiek veikta vairākās Darbības vietas ieguves zonās un būtiski nepārsniedz Ziņojumā vērtēto maksimālo ieguves apjomu gadā (5 000 m³ smilts un 50 000 m³ dolomīta dabīgā saguluma stāvoklī) un plānotos materiāla apstrādes risinājumus un apjomus.
- c) Ņemot vērā, ka citādā risinājumā Paredzētās darbības ietekme nav vērtēta, dolomīta ieguve veicama ar jaukto – spridzināšanas un mehāniskās iridnāšanas metodi, nodrošinot, ka tiek ievērots arī materiāla izvešanas kopējais apjoms, kas gada griezumā nepārsniedz Ziņojumā vērtētās vidēji 5 625 autokravas gadā, transportēšanu veicot ne vairāk kā 12 h dienā.
- d) Paredzētās darbības Ierosinātājas pienākums ir nodrošināt Ziņojumā iestrādāto (vai efektivitātes ziņā līdzvērtīgu) pasākumu īstenošanu trokšņa ietekmes novēršanai un/vai samazināšanai⁴⁹, cik iespējams samazinot ietekmes izplatīšanos ārpus Darbības vietas. Šim nolūkam veidojams arī Ziņojumā paredzētais aizsargvalnis, precīzu risinājumu tā novietojumam un tehniskajiem parametriem (arī drošības aspektā) nosakot derīgo izrakteņu ieguves projektā.
- e) Argumentētu sūdzību saņemšanas gadījumā dzīvojamo māju teritorijās un pie Paredzētās darbības trokšņa ietekmei visvairāk pakļautajām fasādēm veicami mērījumi Noteikumu Nr. 16 paredzētajā kārtībā un, atkarībā no to rezultātiem, lemjams par papildu pasākumu, tai skaitā Paredzētās darbības nosacījumu un ierobežojumu nepieciešamību. Pēc papildus pasākumu realizācijas (ja tādi bijuši nepieciešami) jāveic atkārtoti trokšņa mērījumi. Visi trokšņa mērījumu rezultāti iesniedzami Dienestā un pašvaldībā, bet trokšņa pārsnieguma gadījumā arī pasākumu plāns, ar kādiem tiks nodrošināta robežlielumu ievērošana.

⁴⁹ Novērtējuma likuma 24. panta pirmās daļas 2. punkts.

- f) Jāparedz un jārealizē savlaicīgi organizatoriskie pasākumi, tostarp pirms spridzināšanas darbu veikšanas jāinformē bīstamajā zonā esošo nekustamo īpašumu īpašnieki (valdītāji), pašvaldību, kā arī nepieciešamības gadījumā citas institūcijas.
- g) Jāizstrādā un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā jāaskaņo spridzināšanas darbu projekts. Saskaņojot spridzināšanas projektu, izvērtējami GASO pasākumi gāzapgādes sistēmas drošības paaugstināšanai. Veicams sprādziena radīto vibrāciju monitorings, izvietojot sensorus pie tuvākajiem jutīgajiem objektiem.

Par īstenojamo dolomīta ieguves alternatīvu tiek noteikta Ziņojumā vērtētā otrā alternatīva, kas paredz izmantot kombinēto tehnoloģiju – dolomīta spridzināšanu un dolomīta mehānisko irdināšanu ar hidraulisko āmuru vai irdināšanas uzgali (spridzināšanas un irdināšanas darbu plānošana konkrētās pieļaujamās Atradnes teritorijas daļās). IVN uzdevums ir ietekmes pienācīgi novērtēt un nepieļaut ietekmes pārmērīgu apjomu. IVN ietvaros kopumā apzinātas, kādas ietekmes var radīt Paredzētā darbība un/vai izvēlētie tehnoloģiskie risinājumi (ieguves metode), kas var radīt būtisku un nepieļaujamu vibrāciju ietekmi, avāriju risku, ietekmi uz cilvēku veselību, ainavu, dzīvojamām apbūvēm un citām vides komponentēm. Identificēti galvenie ar Paredzēto darbību un tās tehnoloģisko procesu saistītie posmi un aspekti, kas var būt priekšnoteikums šādu ietekmju izraisīšanai, kā arī noteikti ietekmju novēršanas un mazināšanas pasākumi, lai Paredzētās darbības ietekme nepārsniegtu apjomus, kas sasniedz būtisku nelabvēlīgu ietekmi.

Birojs secina, – lai arī Ziņojumā vērtējums ne visos aspektos ir pilnīgs, kas ir bijis par pamatu noteikt papildu nosacījumus saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu, Birojs atzīst, ka Ierosinātāja ir izsvērusi galvenos būtiskos risinājumus Paredzētās darbības realizācijai un sagaidāmās ietekmes nozīmīgajos ietekmes jautājumos. Balstoties uz veikto novērtējumu, nav identificēti Paredzētās darbības realizāciju pilnībā aizliedzoši faktori, tomēr tās īstenošanai ir ierobežojumi, tai skaitā tādi, par kuru piemērošanu vēl jālemj Ogres novada pašvaldībai.

Biroja atzinums ir kompetentās iestādes viedoklis par Ierosinātājas nodrošināto Ziņojumu, tajā novērtēto ietekmi. Lēmumu par Paredzētās darbības realizācijas pieļaujamību pieņem Novērtējuma likuma 21. panta kārtībā, kas noteic, ka šajā likumā un citos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā attiecīgā valsts institūcija, pašvaldība vai cita likumā noteiktā institūcija vispusīgi izvērtē Ziņojumu, pašvaldību un sabiedrības viedokli un, ievērojot Biroja atzinumu par Ziņojumu, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā pieņem lēmumu par Paredzētās darbības akceptēšanu vai neakceptēšanu. Ja tiek pieņemts lēmums par Paredzētās darbības pieļaujamību, Paredzēto darbību iespējams īstenot tikai ievērojot ārējos normatīvajos aktos noteiktos, Ziņojumā paredzētos un ar šo Biroja atzinumu izvirzītos nosacījumus, ar kādiem tā varētu būt īstenojama (Novērtējuma likuma 22. panta 2.¹ daļa).

Direktore (paraksts*)

D. Avdejanova

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*